

ELŐFIZETÉS

ELŐFIZETÉS
Egy évre 24 kintőre
Egy hónapra 2 kintőre

VIDÉKEK
Egy évre 24 kintőre
Egy hónapra 2 kintőre

HIRDETÉSEK
Hirdetésenként soronként 20 fillér
minden következéskor 10 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 827.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda és Széchenyi-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, március 12.

Üldözzük a visszavetett ellenséget

Budapest. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti.

Az utolsó harcokban Orosz-Lengyelországban és a nyugatgalíciai arcvonalon Gorlice mellett és attól délre el foglalt terepszakaszokat és magaslati vonalakat biztosan tartjuk. Az ellenség kísérletei, hogy egyes támaszpontokat visszacserezzen, mindenütt megfúszultak.

Újabb erős havazás nagyon akadályozta a Kárpátokban a harci tevékenységet. A kedvezőtlen időjárás viszonyok ellenére a harcvonalnak egyes részein a harc tovább folyt. Egyik magaslat elfoglalása alkalmával több századnyi ellenséget visszavertünk. Két tisztet és háromszázötven főt legénységet elfogtunk. Az ellenség egyes éjszakai támadásait támadónak veszteséget okozva visszavertük.

Nadwornától északra fekvő állásaink előtt visszavetett ellenséges erők üldözése közben további kétszáznyolcvan oroszot foglyul ejtettünk. Egyébként ezen az arcvonalon, valamint Bukovinában nyugalom van. — Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Németek győzelme Osztrolenkánál.

Berlin, március 11. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Egy angol repülő Mein felett bombákat dobott le, eredményt csak egy bomba ért el, mellyel hét belgát megölt és tizet megsebesített.

Angolok Neuve Chapelleinél állásainkat megtámadták. Egyes helyeken behatoltak taluba. Harc meg folyik.

Givenchynél angoloknak egy előretörését visszavertük.

Champagneban franciák két támadást intéztek Souaintól keletre eső erődök ellen, a melyből tegnap ki-vertük őket. Mind a két támadást véresen visszavertük.

Vogézekben, Reichsackerkopfért való harcot ismét megkezdtek.

Keleti hadszíntér:

Siepretől nyugatra hatszáz oroszot elfogtunk és három ágyut, kettő géppuskát zsákmányoltunk.

Oroszoknak Augusztowtól délre megújított áttörési kísérlete az abban résztvevő csapatok megsemmisítésével végződött.

Osztrolenkától nyugatra vívott harcban a mi csapataink maradtak győztesek. Oroszoknak hat tiszte, kilencszáz főt legénysége és nyolc géppuska került kezünkre.

Prasznisztól északra és északnyugatra támadásaink ismét előbbrehaladtak.

Novomiasztótól északnyugatra vívott harcokban ismét egyezserhatasúszhatvan oroszot elfogtunk. Legjobb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Királygyilkosok szövetsége.

Arad, március 11.

Beesületes harcban, nyílt háborúban nem tudnak győzni rajtunk. Orosz tulerő, angol arany, francia kétségbeesés hasztalan egyesültek, hogy a léthez való jogukat védő országokat: Németországot, bennünket és a török birodalmat letiporják. Hasztalan igyekeztek bujtogatni, ijeszteni, ugratni a semleges államok egész sorát ellenünk. Kudarcot vallott az embertelenségnek az a cinikus kísérlete, a mely hetven millió embert az éhínség prédájául akart dobni. Most a legutolsó hitványságokhoz fordulnak. Ok, a kulturnemzetek, akik barbároknak nevezik a németeket, mert nem kimélik az ágyufedezékeknek használt történelmi emlékeket.

Most már az orgyilkossághoz fordulnak. Mintha csak egészen méltók akarnának lenni a szövetség balkáni tagjához, Szerbiához, a mely a mi trónörökösünk és nejeinek meggyilkolásához bérelt föl és tanított ki éretlen gazembereket. Ezt most már a háború legitim eszközei közé illesztették a művelt franciák. Anatol France, Pierre Loti, Mirbeau, Rostand, — francia író urak, — vajjon ez is meg van engedve a „barbároknak” ellen?

Athénben összeesküvést fedeztek fel. A társaság tagjai francia diákok voltak. A társaság feje, egy Kurzon nevű franciánál kompromittáló iratokat találtak. Ezek elárulták, hogy az összeesküvés Konstantin görög király ellen irányult, akinek életét kiakarták oltani.

Konstantin király ellenezte a háborút. Ellenezte, hogy Görögország segítséget küldjön Törökország ellen a hármass entente-nek. Ellenezte a

saját miniszterelnökének, a híres Venizelosznak akaratával szemben is, a kit elbocsátott, hogy sem a meggyőződéséből engedjen. Konstantin király becsületérzésével nem fért össze, hogy háborút kezdjen Törökországgal, a mellyel véres háború után az imént kötött békét. Konstantin király józansága nem engedte, hogy a Balkánon olyan uralmat segítsen erőre, a mely Görögországra nézve is az örök szolgaságot jelentette volna.

Kinek állott érdekében, hogy Konstantin királyt láb alól eltegye? Kinek lehetett szándéka, hogy Görögország semlegességének legerősebb támasza ne legyen az utban. Azoknak, a kik Görögországot minden áron be akarták és be akarják sodorni a háborúba. A hármass entente-nak. Az szervez összeesküvést egy uralkodó élete ellen is, ha annak az uralkodónak meggyőződése és személye keresztezi az entente terveit és érdekeit.

Nem az első és nem az egyetlen hitványságuk ez. Az elvetemültségben szinte hasonlítanak egymáshoz. Anglia egy németbarát diplomata ellen bérelt föl merénylőt. Oroszország ezeröttszáz zsidó családot használt föl paizsul, dob a golyók és ágyuk elé, hogy ilyen áron az ellenséges hadállásokat megközelítse.

És ezek azok, akik a kultúra nevében háborút viselnek! Lehet, hogy valaha kultúremberek voltak. De a kétségbeesés, amellyel az egyik üzleti érdekeit, a másik európai hatalmát, a harmadik nemzeti híúságát fölti, a harcban, a nyílt háborúban szenvedett kudarc elvette a tisztességérzetüket, az erkölcsi egyensúlyukat, amint-

hogy a vesztő kártyás elvesziti azt, amikor becsületes uton nem tud magán segíteni.

A hitványságok, az orgyilkosok nevelése, a vadállati kegyetlenségek nem ütnek helyre, amit a fegyverek elveszítettek. Ebben a háboruban a becsület, az igazság, az erő és a nyílt elszántság fognak győzni. Minél jobban eltávolodnak ettől ellenségeink, annál rohamosabban közeledik az ő bukásuk és velük együtt a mindenre képes önzésnek, az alattomoságnak és az igazságtalanságnak letörése.

Elcsapott a román király egy francia-barát tábornokot.

(Románia semlegességének okai. — Belátják az oroszok kudarcukat a Balkánon.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 11.

A Dardanellák ostroma tudvalevőleg egyúttal a semleges államokra is az ostrom erejével akar hatni, hogy rákényszerítse őket az ententehez való csatlakozásra. Hogy ezt a célt nem egykönnyen fogják elérni, azt bizonyítja az a beszélgetés, amelyet egy kiváló román államférfi folytatott a „Rjetsch” című orosz lap bukaresti, Zorky álnév alatt író tudósítójával. Az interview végén a Rjetsch ír egy mondatot, amelyből kiderül, hogy a kikérdezett román államférfi a konzervatív párt befolyásos vezére, Morgiloman volt. Ime nézzük, mit mond egy kiváló román férfi Oroszország számára, egy orosz lapnak:

— Romániának ragaszkodnia kell a semlegességhez. De ha ki is lépne, akkor sem Erdélyért, hanem Besszarábiáért tennék azt. Mert ebben az országban szakadt el a románok nemzeti gyökere. Oroszország a besszarábiai román nép minden osztályát a maga hatáskörébe vonta. Volt már besszarábiai román orosz miniszter is. A kereskedők kénytelenek a környezethez alkalmazkodni. A román paraszt vezető nélkül van és nem jelent hatalmat. Erdélyben ellenben kormány rendszere teljesen függetlenül a háború kimenetelétől mindinkább kedvező a román kíváncságnak. A háború még sok hosszú hónapig fog tartani. Ha Oroszország mellé állnánk, akkor valószínűleg Törökország és Bulgária is megtámadna bennünket, úgy, hogy déli határainkat is megfelelően kellene védenünk és csak aránylag kis erőt tudnánk a monarchia ellen küldeni. Pénzügyi helyzetünk és közlekedési viszonyaink is azt tanácsolják, hogy ne vegyünk részt a háborúban. Ha mi Németországnak és a monarchiának badat üzennénk, ki lennénk szolgáltatva az élelmiszer ellátásban is Oroszországnak, amely egyáltalán nem tudna megfelelni ennek a feladatának.

— Meg kell állapítanom, hogy eddig Oroszország mellett főként Franciaország kívánta látni hangsúlyozottan, hogy fegyveresen avatkozzunk be. Anglia úgy látszik nem hajlja Ausztria felosztását és Magyarország meggyőngyítését. Tény az, hogy az angol követek nálunk és Szófiában más szellemben dolgoznak, mint francia és orosz kollegáik.

— A kormánynak is az a nézete, mint amit én nyilvánítottam. Bruttanval többször beszéltem ezekről a kérdésekről és neki is ez az álláspontja. Mi továbbra is arra törekszünk, hogy a semlegességben kitartsunk, de emellett minden lehetősegre ekeszülünk. Örülök lenne ebben a pánaszban porondra lépni. A háború kimenetele meg bizonytalan és mi nem kockáztathatjuk meg, hogy elveszítsük azokat a területeket, amelyek most birtokaink. A ki-

rállynak is ez az álláspontja. Ezt bizonyítja az a kijelentés, amelyet előttem tett, mikor legutóbb kihallgatáson voltam nála, s amikor azt mondta, hogy egyik tábornokunkat, aki iranciabarát érzelmeinek nyilvánosan és szenvedélyes módon kifejezést adott, el fogja bocsátani.

Margiloman eme nyilatkozatához, amelynek címül „Audiat et altera pars”-t adta, Miljukow, a Rjetsch kiadója megjegyzi, hogy gyakran hasznosabb, ha az ember az ellenfelének, mint a barátjának a véleményét ismeri meg. Oroszországban is — így írja — tényleg fel kellene már végre vetni azt a kérdést, amelyet Petrow, a román viszonyoknak alapos ismerője formulázott meg: vajon csakugyan tény-e az, hogy Románia forrón vágyódik Erdély birtokáért? Mire épül fel az a hit, hogy az erdélyi románok a romániai kormányrendszerrel meg lennének elégedve? Tényleg irigy szemmel nézi az erdélyi román paraszt romániai tájtestvérét és annak anyagi helyzetét? És vajon ez az annexió másrészt Románia vezető köreinek kíváncsatos lenne? A román nemesség Erdély elfoglalásának terveit szemben tulontul nagy hidegességgel áll szemben. A román nemesség határozott veszélyt látna abban, ha kulturálisan sokkal magasabb és nemzeti szellemi szempontból ontudatosabb nagyszámú erdélyi paraszttömegekkel szaporítanak a romániai elmaradottabb parasztszótlyt.

Ezebből a megjegyzésekből látható, hogy Oroszország világosanlátó köreiben Románia állástoglalásáról tiszta ítéllettel bírnak és őket meglepetés nem érheti.

Nem tudja megvédeni Londont a hajóhad.

(Legalom az angol fővárosban a német tengeralattjárók miatt. — Elsülyedt az „U 20” — Anglia féltékeny Japanra.)

Zavaros tudósítás.

Berlin—London, március 11.

Elsülyedt az „U 20.”

Berlin. A Wolf-ügynökség jelenti: A brit admirális hivatalos közlése szerint az U 20 tengeralattjáró naszádot az Ariel nevű angol torpedozó nekirohanással elsüllyesztette. A legénység megmenekült. Baenke, a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese. M. T. J.

London rettenet.

Haga. Londonban mérhetetlen nagy lett az izgatottság, mikor a brit admirális hivatalos közlése hírt adott a három gőzös pusztulásáról. A fővárosi lakosság kétségbe van esve a fölött, hogy német tengeralattjáró naszádok ugyasóván haboríthatatlanul juthattak be Scarboroughba és Liverpoolba. Azzal vádolja a londoni nép az admirális, hogy a legelőnyösebb védekezésre szolgáló intézkedéseket is elmulasztotta.

Angol morál.

Paris. Az Echo de Paris jelenti Londonból: Berestort legragy a régi haditörvény alapján, amely a tengeri rablók felakasztását rendeli el, azt követeli, hogy ezt a törvényt a német tengeralattjárók elfogott tisztjeire alkalmazzák.

Megérült angol hadihajó.

Hamburg. A Hamburger Fremdenblattnak jelenti Rotterdamból: A Leithből ideérkezett Rotterdam nevű gőzös kapitánya közli, hogy március 6-án egy angol hadihajót látott, amely előreszára erősen meg volt sérülve, és amelyet két vontatógőzös Firth of Forth felé vontatott.

Kilenc angol gőzös elveszett.

Hamburg. A Hamburger Fremdenblatt jelenti Rotterdamból: Március 1. és 6-ika között az angol—hollandi és az angol—skandináv vonalon kilenc utban volt angol gőzösnek nyoma veszt. A londoni hajótulajdonosok megfogadták Skandináviába rendelt teherszállmányok elfogadását.

Anglia kalózkodása.

Bécs. A Neue Freie Presse jelenti Berlin át Kopenhágából: Az Axel Johnson nevű svéd gőzös, amely a svéd kormány részére gabonaszállítványt hozott Rio de Janeiróból göteborgi rendeltetéssel, az angolok feltartóztatták és Kirkvalba vitték. Svédországban számítanak ugyan a gőzös mielőbbi szabadonbocsátásával, de az angolok eljárásában meggyőző bizonyítékát látják annak a kiméletlenségnek, amellyel a semlegesekkel szemben eljárnak.

Korlátozott személyforgalom.

Berlin. A svájci külgügyi hivatalhoz érkező távirati értesítés szerint az angol kormány március 8-ikától kezdve csak a legszűkebb keretekben engedi meg a Hollandia felé irányuló személyforgalmat. A Folkestoneból és Tilburyből Hollandia felé irányuló hajókra csak a londoni diplomáciai képviseletek futárjait és olyan személyiségeket szabad bocsátani, a kik a kijelölt angol hatóságtól erre a célra külön engedélyt kaptak.

Zeppelin Calais felett.

Berlin. Az Aftenposten párisi jelentése szerint március 9-ikén ismét megjelent egy Zeppelin Calais felett. A léghajó Dunkirchen felől jött, és francia ütegek erősen tüzeltek rá, mire kénytelen volt gyorsan visszavonulni.

Az Unió készülődése.

A Newyork Herald párisi kiadása szerint az amerikai kongresszus április első hetében közvetlenül a husvéti ünnepek után ismét egybegyűl, hogy az elnök új törvényjavaslatait tárgyalja le, amelyek a nemzeti védelem, főként pedig a partvidék védelme céljára kilencszázmillió megszavazását kéri.

Az olasz szabadcsapat feloszlása.

Milanó. A „Gazzetta del Popolo” írja: Ricciotti Garibaldi nyilatkozott a franciaországi olasz önkéntes csapatok feloszlásáról. Garibaldi azt állítja, hogy az önkéntes légio feloszlását maguk a garibaldisták kívánták. A francia hadvezetőség ugyanis meggyőződést szerzett arról, hogy teljes hiábavaló dolog lenne a légio a további harcokban a teljes pusztulásnak kitenni. Az olasz önkénteseket tehát visszavonták a frontból azzal a szándékkal, hogy a törökök ellen küldik őket. Ez a terv azonban nem nyerte el a garibaldisták támogatását.

Anglia konfliktustól tart Japannal.

London. Az alsóház mai ülésén sir Edward Grey külügyi államtitkár bejelentette, hogy megkapta Japannak kínához intézett követereit. Beszédében vazoita japan repesének hatását s kijelentette, hogyha az ügyből konfliktus fejlődne, a kormány meg fogja védeni a brit érdekeket.

Minisztertanács Rómában.

Roma. Tegnap este minisztertanács volt, amelyen Salandra miniszterelnök, Sonnino külügyminiszter és Zupelli hadügyminiszter tanácskoztak egymással. Salandra és Sonnino fölvilágosítást adtak a helyzetről.

Galiciában erőszakolják az oroszok a döntést.

— Beismerik támadásunk előrehaladását. — Csernovictól keletre fut az ellenség.

— Sikereink a Dunajec mentén. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Pétervár, március 11.

Tavasszal Galiciában lesz a döntés.

Pétervár. Egyik katonai lap a helyzetet vázolja írja, hogy az orosz hadvezetőség a jobbszárny visszavonása dacára főerőit meghagyta Galiciában, elhatározva, hogy a döntő küzdelmet ott veszi fel. A hadvezetőség ügyes csapatösszevonással már is megállította a harcot, a döntést pedig megfogják hozni az odavonandó tartalékok s az időjárás változása. Ferde feltevés lenne azt hinni, hogy Hindenburg lemond Varsó fenyegetéséről, a főküzdelmek azonban, a legveresebbek a tavasszal, az idő megenyhülése után Galiciában fognak lefolyni.

Tüzérségünk meggyújtotta az oroszok Csernovici támadását.

Budapest: A sajtóhadiszállásról jelentik: A harcok a Kárpátokban változatlan heves-séggel folynak. Jóllehet az időjárás egyre rosszabb lesz, csapataink vasenergiával küzdik magukat előre. A kárpáti harcok középpontja még mindig a lupkow-uzsoki vonal. Itt még semmi eltolódás nem történt.

Csernovic közelében az oroszok a Sadagora körüli magaslatokról kísérleteznek és igyekeznek a Pruth-felé előnyomulni. Tüzérségünk azonban minden közeledési kísérletet meggyújt. Felderítő orosz szakaszok, a melyek a Pruth tulsó partján a Csernovicnál szemben lévő Zuzkig hatoltak előre, fogságunkba kerültek.

A Dunajec mentén újabb sikereket értünk el. Grybwtól keletre elhódítottunk az oroszoktól, nagyon heves ellenállásuk dacára, egy megerősített hadállást, a mely alkalommal sok lögyöt is ejtettünk.

A Nida és a Pilica mentén csapataink összes hadállásait tartják.

Csernovic. Szünet nélkül havazik. A dermesztő hófúvások és az átláthatatlanul sűrűn hulló hó megakadályoz minden nagyobb hadműveletet. Az éj folyamán Csernovic alatt ágyuzás hallatszott, mert tüzeink észrevették és megtámadták a hóviharos éjszaka leple alatt mozgolódó ellenséges csapatokat, amelyek az eredményes ágyuzástól szétretrebbenve, futottak Novosielica felé. Az általános helyzet kitűnő.

Megfagy a bor a katonák kulisában.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Legutóbbi uszoki támadásunkat katonáink rendkívül hideg, metsző északi szélben hajtották végre, emberleletti erővel és kimondhatatlan menetelés mellett. Oly hideg volt, hogy sok katonának a kulisában megfagyott a borra. Este nyolc óra tájban az oroszok a San völgye mellett emelkedő egyik magaslaton titokzatos jeltűzet gyújtottak. Merőleges, égig nyúló fényoszlop emelkedett fel, a mely két egymás mellé állított erős fényszórótól eredhetett. Tíz óra utánig tarthatott a megmagyarázhatatlan fényoszlop, mely rendkívül messsire világított a dermesztő éjszakában.

Arevonálunk egyik pontján néhány kilométerrel előre jutottunk. Az oroszok gránátjai felgyújtották Beniovát. Katonáink e

miatt nem szenvedtek kárt. Az elfogott oroszok között sok sebesült van, a kik az előző harcokban sebesültek meg, de könnyebb sebük ellenére visszatartották őket.

Ma éjjel újból heves ágyuharc folyt az uszoki harcvonalban.

Döntő harcok a Kárpátokban.

Bern. A Bund katonai munkatársa a keleti hadszíntérről szólva, a következőket írja: A Visatula-fordulásnál és a Dunajecnél áll a harc. Galiciában a fáradhatlan osztrák-magyar csapatok úgy látszik, új támadásra készülnek és a Kárpátokban, főleg a Dukla-mélyedésben, valamint az Orawa és a San forrásvidékén dühöng a harc, amely meg fogja hozni a döntést az oroszok kárpáti állásának fentarthatóságáról. A déli fronton az ellenfelek harcolnak a stanislaui állásokért, melyeknek stratégiai jelentőségét ismételten ecseteltük. (M. T. I.)

Berlin. Schreibershofen őrnagy a *Vossische Zeitung*-ban a galiciei harctérről a következőket írja: Dél-Lengyelországban az osztrák-magyar seregrészek nemcsak a támadások elhárítására szorítkoztak, hanem maguk is gyakran támadásba mentek át, a hol siker kecseltette őket és az ellenségnek több előretolt támaszpontját és lövészárkát sikerült is elfoglalniuk. Nyugat-Galiciában az osztrák-magyar csapatok több előretöréssel Gorlice környékén újabb tért hódítottak. Mivel ott az ut észak felé vezet, tehát ennek az eredménynek jelentősége nem csekély.

Orosz jelentés a Kárpáti harcokról.

Berlin. Pétervárról jelentik a francia lapoknak, hogy a Pilica vidékén folyó harc nagy osatává kezd fejlődni. A Kárpátokban az Ondava és a San között az osztrák és magyar támadás előbbre haladt.

Németek a Kárpátokban.

Berlin. Aage Madelung, a Berliner Tageblatt harctéri tudósítója, aki most a keleti Kárpátokban időzik a német csapatoknál, a következőket jelenti lapjának:

Március második óta a német csapatoknál vagyok, amelyek keleti Magyarországból előnyomulva, győzelmes harcok közepette keresztül törték magukat a Kárpátokon és most galiciei földön állanak. A harctér roppant nehéz. Az időjárás kemény, mindez azonban nem veheti el a német katonák jókedvét. Olyan otthonosan érzik magukat, mintha hegyi lakók lennének. Az itteni rutén falvak lakosságával jól bannak csapataink. A háborúnak talán legküzdelmesebb harcrai azok, amelyek itt folynak, mert ezek a az ószoros értelmében téli csaták és hegyi ütközetek, míg a hegyesség magyarországi oldalán, lenn a völgyekben a tavasz virágai nyílnak, a napsütéses és az ellenséges támadásoktól megszabadult mezőkön, itt a kis rutén kunyhók ablakúvágén jégvirágot fakaszt a tél. És mégis, hogyha fölhangzik a szó Vorwärts! — akkor a derék német katonák a métermagas hóban és a legsűrűbb golyózáporban rohannak föl a hegyre az ellenséges állások meghódítására.

Tiszthiány Oroszországban.

Pétervár. A Ruskoje Invalid rendelkezéseket közöl, amelyek a tisztek kiképzésének gyorsítását célozzák. Az új rendelkezések mindössze négy hónapi kiképzést írnak elő. Népfelkelők is, ha szükséges műveltséggel bírnak, kiképezhetők tiszteknek.

Az orosz katonák iszákosága.

Kopenhága. Az orosz pénzügyminisztérium megállapította, hogy a háború első hat hónapjában a pálinkatíralom ellenére 1815 titkos pálinkatőzöt fedeztek fel. Ezeket a titkos helyiségeket állandóan erősen látogatták a polgárok és a katonák egyaránt. Kilencvenkét gyár különböző szeszessital fajtát, tulnyomóan vutkit küld a katonáknak. A helyiségek látogatói azonban igen gyakran közönséges butorpácoló szeszszel is megelégszenek. Mindezeket a gyárakat bezárták, a tulajdonosaikat pedig megbüntették.

Oroszlengyelországot katonáink kormányozzák.

Krakó. A megszállott Oroszlengyelországban kitűnően működik a katonai közigazgatás, a közbiztonság pedig kifogástalan. A lengyel nyelvű iskolák megnyitnak s bennük most galiciei tanárok működnek. Az élelmezés kérdését is szabályozta a katonaság s az általa megállapított árak elég mérsékeltek. A lakosság megelégedését nagyban elősegíti, hogy közmunkáknál keresetet kap. A pénzügyintézetek s a postahivatalok legközelebb megnyitnak, a levelezést azonban cenzurálni fogják. Minden községben polgárország alakult s mindenütt nagy a csend, rend.

Március 15. megünneplése Aradon. Arad város polgársága az idén is igaz lelkesedéssel ünnepli meg 1848. március 15-ikének évfordulóját. A hazafias ünnepély f. hó 15-én délelőtt 10 órakor a Kultúrpalota dísztermében kezdődik. Az ünnepélyre Arad sz. kir. város összes köz- és magánhivatalok tisztviselőit, az iskolák tanárait, tanítóit, a közép, polgári és szakiskolák tanuló ifjúságát, valamennyi egyesületet és a közönséget tisztelettel meghívja Varjassy Lajos polgármester, a rendező bizottság elnöke. A rendező bizottság kéri a fent megnevezett iskolák igazgatóit, a különböző egyesületek elnökeit, hogy a tanuló ifjúságot, illetve az egyesületek tagjait, zászlóik alatt, az ünnepélyre elvezetni szíveskedjenek. Az ünnepély sorrendje. „Rákóczi Nyi-tány” Kéier Béla szerzeménye. Zeilner Sándor karmester vezette mellett előadja a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara. „Csata-dal” Szántó Péter tanár vezetése mellett éneklék a polgáriiskolák tanulói. „Uj Március” írta: Zombory Andor főreáliskolai tanár, azavalja: Kiss Miklós, az aradi Nemzeti Színház tagja. „Magyar dalok” Tillger Árpád karmester zongora kíséretével éneklék: Pataky urhégy, az aradi Nemzeti Színház tagja. „Ünnepi beszéd,” elmondja: Kara Győző főgimnaziumi tanár. „Hazafias dalok,” éneklék Barics Gyula színművész, zongorán kíséri Tillger Árpád. „Magyar zászló,” „Himnusz” a házi ezred zenekarának kíséretével éneklék a tanuló ifjúság.

Vaskereszt a Franciaországból visszatért rokkantoknak. Karlsruhe-ból jelentik: A császár mindazoknak a rokkant hadifoglyoknak, akik kieserelés folytán Franciaországból visszatértek Németországba, a második osztályú vaskeresztet adományozta.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szintházi műsor:

Péntek: Nebántavirág.

Szombat: Bizánc, tört. színmű.

* Hangverseny a Vörös Kereszt javára.

A filharmonikusok holnap este a Vörös Kereszt javára fővárosi mintára szövetségi hangversenyt rendeznek. Bennünket képvisel Liszt Ferenc, kinek szimfonikus költeményében a Szózat és Himnusz motívumait halljuk a zenei fantázia lehetőségei szerint egybefonódni. Egyébiránt Lisztnek Sauer és Rosenthal mellett legkiválóbb tanítványa volt a holnapi est szólistája, Szendy Árpád zongoraművész, a zeneakadémia tanára, ki a kulturpalota megnyitásánál képviselte az ország első zeneintézetét. Szendy mester azokat a Liszt-darabokat fogja előadni, melyekkel legutóbb Budapesten a Filharmonikusok koncertjén a Hubay-Szendy hangversenyen a legnagyobb sikert aratott. Német szövetségesünket Hörning: Ünnepi nyitánya képviseli, melyben a Wacht am Rhein és a Deutschland über Alles (ennek a dalama azonos a Gotternachte-éval) dalamai egyesülnek szimfonikus feldolgozásban, jelképezve a német egységet. Török testvéreink tiszteletére Beethoven: Török indulóját fogják eljátszani az „Athén Romjai“-ból. Jegyek 5 koronától letelé Scherhág és Fia cégénél.

* A színház hírei. Tompa Kálmán fellépte. Vasárnap március 14-én kerül színre Az oroszok Marosban című színdarab, melyben Tompa Kálmán, az aradi közönség kedves ismerőse a darabjának egyik vezető szerepét játssza. Előadás előtt ugyancsak saját szerzeményű költeményét, A becsi Burgba azayája. — Katka. Vasárnap délután ismét újdonság kerül színre. Gajárinak ez a kedves operettje, a melynek eddigi előadásait a közönség harsogó kacaja kísérte, most kerül először a délutáni előadásra. Az összes szereplők ugyanazok, mint az első bemutatás alkalmával. Patlak Vilma, Szabó Mili, Fülöp Irma, K. Pongrácz Matild, Győző, Barics, Kertész, Tomai, Polgár stb. — Bizánc. Herczeg Ferenc drámája kerül színre szombaton, melyben az egész személyzet foglalkoztatva van. Herczeg Ferencnek ez a költői lendülettel megírt drámája teljesen rá illik a mai viszonyokra és így a mű előadásával igazi gyönyörűség telik a közönségnek. Főszereplők K. Kápolnai Júlia, Heppesné, Borosnyai, Földi-nuszó, Delli, Varrói, Kiss Miklós, Barics stb. — E rendkívül hatásos irodalmi esemény számba menő előadásra különösen felhívjuk a tanuló ifjúság figyelmét.

* A próbababa. (Nagy vigjáték sláger az Urániában.) A próbababa című szenzációs vigjáték a színház mai bemutatójának slágere. A kép egy elsőrangú, szellemes témának megörökítése, mely már maga is ötletes fordulataival és kedvesen finom pikantériájával a fővárosi bemutatáson annyira elragadta a közönséget. Képek trükkökkel, ötletekkel és a helyzetkomikumnak minden eszközeivel rendelkezik ez a kitűnő bohózat és a témának érdekességét, szépségét a film mindenirányban a legnagyobb mértékben kihasználja igyekszik. Mindennez nozzajarul a kitűnő rendezés és az előadó művészek elsőrangú játéka, melyek a film komikus kacagtató és szellemes voltának hatását az érdeklődés és szórakoztatás legmagasabb fokára emelik. — A bemutatás másik nagy slágere: A buhos anya, megnevel, kedves drámai jelenet. — A kiralyne karaványa pompás színes történelmi dráma legközelebb kerül bemutatásra az Urániában.

* Márkus Emma az Apollóban. Olyan időket élünk, amikor magyarságunk a legszebb erényeink közé tartozik még ellenesége előtt is. Szívesen emlékezünk az időköz az Apolló-színházban az a váhalkozása, hogy egymásután tűzi műsorra a legjobb magyar filmeket a legnagyobb magyar művészek alakításával. Hegedűs Gyula után hatón mutatkozik be az Apollóban Márkus Emma, mint moziszenész Herczeg Ferenc csodás darabjában: Az aranyhajú székelyben.

* Henny Porten az Apollóban. A szokott óriási érdeklődés mutatkozott ma is Henny Porten fellépése iránt. Az Apolló-színház nézőtere minden előadásra zsúfolásig megtelt a publikum elragadtatással gyönyörködött Henny Porten szenvedő asszonyában. Maga a darab is elsőrendű mozidráma, amely még tökéletesebbé teszi a Messter-filmgyár eddigi jóhírnevét. Henny Porten pénteken lép fel utoljára ebben a szerepében.

* Felhívjuk a közönség figyelmét Kerpel László 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárára.

„A sebesült álma.”

(Harcéri fantázia — cigányzeneben.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 11.

Ma már ritkábban hallatszanak az aradi kávéházban pattogó harcok indulók, amelyeknél a cimbalomra helyezett alpakka tálcával oly éktelen és harcias lármát lehet csapni. Egyszer-egyszer ha felhangzik az Eugen-induló, a Radetzky, vagy a Wacht am Rhein anélkül azonban, hogy hatásuk olyan frappáns lenne, mint volt csak három-négy hónap előtt...

Változnak az idők és változnak az emberek, minden divat és szokás idővel lassan-lassan kiszemved. A harcok indulók is „idejét múltak” már a pattogó ritmusok ritkán hallatszanak már fel.

Tegnap este azonban egyik aradi kávéházban új életre keltek a harcok melódiái. Jókedvűen s az idő komolyságától egy órára elszakítva magukat, tartalékos tiszték mutatnak. A cigány a tülkbe húzta, de a tarsaság marunta az elköpözt dalokat, muzsikát. Egyik ötletes fiú, egy aradi tartalékos hadnagy történt ekkor hirtelen a cigányhoz:

— Fiúk — mondotta — ismeritek ti a legújabb nótát, a „A sebesült álmát?”

— Instalom, azt nem ismerjük! — felelte a primás — hanem elhuzhatjuk azt a nótát, hogy „Szólnak az ágyuk és gépfegyverek.”

— Dehogyan is nem ismeritek, csak emlékezzetek vissza!

A jókedvű hadnagy elkezdett magyarázni s csakhamar kiderült, hogy miről van szó: A tartalékos az erdőben dolgozik, hallaszik a madárdal, a kakukkszó. Aztán katonák mennek el mellette, dob, trombita szól. Most megkapja a tartalékos a behívóját, a kaszárnyában van, szignál hangzanak, aztán mélabusan szól a takarodó. Aztán a harcérien: gépfegyverek ropogása, ágyuk bömögése, eles trombita narsan, rohamra, rohamra, végül befejezőül két-három mélabus akkord, a felvétel.

A cigányok már emlékeztek, valamikor reggen, békés időben a „Tartalékos álma” volt a címe ennek a kedves, hangulatos polpournak, de a háború sok mindent megváltoztatta s így lett Zichner kiszeneműveiből a „A sebesült álma.”

Kicsit memorizált a banda, azután elkezdtek játszani. De nemcsak muzsikálniok kellett, hanem egyuttal a szó teljes értelmében el is kellett játszaniok. Amikor rohamra hívtak a kurt — illetőleg a klarinét — szuronyt, illetőleg vonót szegszve rohamra előre a banda, sőt még a kisbőgősnek és cimbalmosnak meg annyit uolga nem volt, mint most, amikor hangszereken ágyut, gépfegyvert kellett imitálniok s roham után nyogás, nyoszörgés hallatszott, sebesültek jajkiáltása, a primás pedig emellett hangon könyörgött:

— Szauites, szauites! Sebesült!

— A műnek — írta a kritikus — határozott nagy sikere volt. Így született meg tegnap este egyik aradi kávéházban a legújabb háborus nótá: „A sebesült álma.”

Rablógyilkos vendég.

(Az álsebesült véres köszönete.)

Távirati tudósítás.

Budapest, március 11.

A kurti csendőrség táviratilag értesítette a főkapitányságot, hogy Csibrák községben tegnap éjszaka kettős rablógyilkosság történt. Meggyilkolták Mazel Miklós odaváló vagyonos parasztgazdát és a feleségét s a gyilkos — miután végzett áldozataival, mindent felforgatott a lakásban s magával vitt minden értékesebb dolgot, valamint Mazeléknek a lakásban talált összes készpénzét.

A rablógyilkos — mint az eddigi nyomozás megállapította, — két napig vendége volt Mazeléknek. Három nappal ezelőtt ántott be hozzájuk egy körülbelül huszonöt esztendő, fekete kabátos fiatalember, aki németül beszélt és azt mondta a házaspárnak, hogy a galíciai harcérri jön, ahol megsebesült. Súlyos sebével egy felvidéki kórházban apolták, de miután jobban lett, hazabocsátották. Azt mondta, hogy Tamási községbe való és ott cipész-mesterseggel foglalkozik. Most hazatérte így szik Tamási, de az ujon jól esik egy kis pihenő.

A derék parasztgazda nagy szíveséggel fogadta a vitéz harcost, aki csodás történeteket beszélt nekik a háborúról. Feltűnt ugyan a gazdának, hogy vendége közönséges civilruhában van és egy darab katonaruha sincs rajta s ebbeli gyanút közölte is vendégével, de ez azzal vagta ki magát, hogy a katonaruháját — mivel nagyon elrongyolódott a háborúban — leszedték róla és a szabadsága idejére civilruhát adtak neki.

Két teljes napig evett-ivott az al-katona Mazelékkel s tegnap hajnalban eltávozott onnan. Még látták is, amint elugyrt a községet, de senki sem gondolt semmi rosszra. De a felé tünt csak fel a szomszédoknak, hogy a Mazelék portáján nagy csendesség van és sem a férfi, sem az asszony nem mutatkozik.

Bementek hát a lakásukba, ahol orzalmat látvány tárult a szemük elé. Ugy Mazel, mint a felesége az ágyban feküdtek rettenetes vértócsában. Mindkettőnek a feje szét volt verve s aig volt emberi formájuk. A gyilkos baltával végzett veük s a véres baltát, mely a háaspár tulajdona volt, megtalálták a szobában.

A gyilkos, miután végzett áldozataival, megmosakodott, levetette véres ingét s a gazdának egy inget vette magára. A véres inget ott hagyta egy széken és azután eltávozott. Az értesített kurti csendőrség annyit tudott róla, hogy zomok, de erőteljes fiatalember, a ki az elrabolt pénzzel valószínűleg a fővárosba igyekszik.

A rendőrség megállapította az aradi nyomozást.

Egyelőre nem szabadságot adják a katonákat. A Bud. lud. jelent: A tavaszi földmunkákhoz, vetéshez engedélyezett szabadságajásokat az időjárás jobbrafordulataig elhalasztottak.

Amke miniszteri biztosa. Beszámoltunk az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület botrányáról, melynek hullamai még most sem simultak el. Értesülésünk szerint az egyesület ügyeinek intézésére miniszteri biztost delegáltak Pekáry Ferenc dr. miniszteri tanácsos, volt főkapitányhelyettes személyében, aki működését legközelebb megkezdi.

Meg akarta öletni az entente a görög királyt.

(Görögország békét óhajt. — Venizelosz eladta magát az ententének. — Bulgária semleges marad. — Sértetlenek a Dardanellák.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Athén—Konstantinápoly—Szófia, március 11

A „magyar hegyfok” védi a Dardanellákat.

Konstantinápoly. Az Osmanischer Lloyd tudósítója folytatja a Dardanellák ostromáról irt naplószerű jegyzeteit. A legutóbbi érdekes eseményekről a következőkben számol be:

Március 7. Enver pasa hadügyminiszter ma meglátogatta hadállásainkat a Dardanelláknál. A csapatok hangulata igen lelkes volt és zajosan ünnepelték Enver pasát. A kíségető hadikórházakban, mintegy ötven sebesülteit beszélgetett a hadügyminiszter. Hosszabban beszélgetett Mehmed sergentséggel, akinek a kum-kalei győzelmet köszönhetjük. Mikor a sebesült hős elárta az ütközet lefolyását, a hadügyminiszter levette saját melléről a török félholdas katonai vitézségi érmet és feltűzte azt Mehmed sergentségre. A kum-kalei hős, sajnos, roppant veszélyesen sebesült meg és életbenmaradásához orvosai nagyon kevés reményt fűznek.

Délután hat páncélos bombázta a szorosba vezető utat, ott azonban kitűnően vagyunk védve és a bombázás, amely eredménytelen volt, alig egy fél óráig tartott. Négy óra táján négy hatalmas hadihajó, köztük Anglia egyik legnagyobb hajója, a Queen Elisabeth, a szoros felé közeledett. Ezeket a hajókat az úgynevezett „magyar hegyfok”-ról bombáztuk igen sikeresen. Ezt a hegyfokot azért nevezik magyar hegyfoknak, mert 1452-ben, mikor Bizánc elestével a keleti császárság megszűnt, II. Mohammed szultán rendelkezésére egy Orbán nevű magyar ágyúöntő ezen a hegyfokon állította fel az első török ostromágyút. Most ezen a fokon a legmodernebb ütegek, a harminc és felesék állanak és gyilkost tüzelést intéznek a négy hadihajóra. A négy hadihajó kíséretében lévő két cirkáló, bombázásunk hatása alatt elsüllyedt. Láttuk, amint az egyik hadihajó parancsnoka lövésüktől találva, holtan esett össze. (A Queen Elisabeth, mint azóta ismeretes, szintén elsüllyedt, de erről a török haditudósító akkor még nem tudhatott.)

Chios környékén öt angol aknaszedő dolgozik állandóan. Az aknaszedőkészülékeik azonban nem olyan mélyjáratauk, mint amilyen mélységben a török akna le vannak erősítve és így nagyon kevés eredménnyel jár a kutatás. Az egyik aknaszedő hajó ma aknába ütközött és elégett.

Pilótáink ma kísérleteztek először hydroplánnal. A kísérlet fényesen sikerült, számos kisebb hajót rongáltunk meg és egy angol élelmiszeres uszályt felgyújtottunk.

Ma hirdették ki katonáink előtt, hogy az izlam két legnagyobb ellensége, Ariwán, az orosz Kaukázus alkormányzója és Talsi kán, orosz esendőrtábornok, Csorluk mellett török fogságba került. Mindketőt sokat kínozták a területükön élő mohamedánokat és elfogatásuk hírére a legénység tomboló örömmel, a levegőbe hajította vörös szipzáikat.

Sértetlenek a Dardanellák összes pozíciói.

Bécs. A Südslavische Korrespondenz-nek jelentik Konstantinápolyból: Egy török újságíró, aki Konstantinápolyból kelt utra, átutazott a Dardanellákon és meglátogatta a legkülsőbb védelmi pozíciókat, kimerítő tudósításban ad számot a tengerszorosok között levő helyzetről.

A tudósító az ut részleteiről való leírásában megállapítja, hogy az egész tengeri szorosban abszolút nyugalom uralkodik.

Az újságíró a hajóról, melyen utazott, a part mentén óriási csapattömegeket látott és azt hiszi, hogy ezeket a csapatokat még szakadatlanul új és újabb tömegek fogják megerősíteni. A török hadsereg elittje gyűlt itt össze, hogy a birodalom fővárosához való bejáratot megvédelmezze. A csapatok erősségéről közléseket tenni nem szabad, annyit azonban lehet közölni, hogy a Konstantinápoly előtt és a város körül összegyűlt török csapatok olyan erősek, hogy Konstantinápoly komoly veszélyeztetésétől nem kell tartani. Mert azzal az ellenség is tisztában van, hogy a Dardanellákat véglegesen csak a szárazföldről lehet meghódítani.

De az ellenség tengeri akciója felől is teljes nyugalommal lehetünk. Hiszen az ellenséges flottának eddig még csak az sem sikerült, hogy az első aknamezőn áthaladjon. Azok a jelentések, a melyek arról szólnak, hogy az ellenséges flotta már a belső erődök előtt harcol, nem felelnek meg a valóságnak, mert hiszen az újságíró más külföldi tudósítók társaságában egészen a Dardanellák bejáratáig épített Csanak-Kaléig jutott el és az összes védelmi pozíciók sértetlenségéről győződött meg. Az ellenséges flotta csupán két régi külső erődítési művet lőtt szájja. Csanak-Kaléban a lakók nyugodtan végzik dolgukat.

Az ott elhelyezett ágyúüteg török parancsnoka kijelentette, hogy az eddigi ostrom, a melynek folyamán az ellenség haterzenél is több gránátot lőtt el az erődökre, már megmutatta, hogy a Dardanellákat nem lehet bevenni. A tengerszorosok bejáratánál levő védelem igazi erejének csupán egy részét mutatta meg és az ellenség máris érzékeny károkat szenvedett hajóanyagjában.

Szmi. na bombázása.

Konstantinápoly. A jól értesült Turan című lapnak jelentik Szmirnából: Március 7-én nagy angol cirkáló és hat torpedónaszád jelent meg a szmirnai kikötő előtt és bom-

bázni kezdte az erődöket. A török ütegek hevesen viszonzták a tüzelést. Néhány gránát eltalált egy ellenséges cirkálót, amely erre azonnal beszüntette a tüzelést és visszahúzódt a tűzvonalból. Egy másik cirkálót lövés ért az árbócán. A partról meg lehetett figyelni, hogy a cirkálókról számos sebesültet vittek át egy kórházhajóra. A török ütegek azonkívül elsüllyesztettek egy angol csapatszallítóhajót. Szmirna városában teljes nyugalom van.

Bulgária és a Dardanellák bombázása.

Bécs. A Corriere della Sera szófiai híradása szerint a Dardanellák ágyuztatása nagy aggodalmat keltett Bulgáriában. Pártolásra talált egy bolgár-román szövetség eszméje. A szövetség a túlzott orosz követelések ellen küzdene. Hír szerint az olasz kormány rendkívüli követet küld ki, akinek az lesz a feladata, hogy a Balkán államok megegyezését előkészítse.

Bécs. A Reichspost jelenti Szófiából: Gesow lapja, a russzofil Mir jelenti, hogy Toncssev pénzügyminiszter néhány politikus kérdésére azt a kijelentést tette, hogy a hármasszövetség hatalmas erőfeszítései a Dardanellák kieroszakolására a kormány politikájára befolyást nem gyakorolnak. A kabinet el van határozva, hogy politikájának eddigi irányvonalait továbbra is szigorúan szem előtt tartják.

Bulgáriában tüntetnek mellettünk.

Frankfurt. A „Frankfurter Zeitung” jelenti Konstantinápolyból: Az angol és francia flottának a Dardanellák ellen intézett elkeseredett és eredménytelen támadásait a bolgárok különös figyelemmel kísérik. Most már minden kétséget kizáróan megállapították, hogy a bolgár kabinetet a Dardanellák ellen készülő akcióról még február első hetében értesítette a szófiai angol követség a bejelentéssel egyidőben Bulgária közreműködését is igyekezett megnyerni az angol követ. Az ez irányban folytatott tárgyalások során Radoslawow miniszterelnök kijelentette, hogy Bulgária addig nem vehet részt a háborúban, míg a macedóniai kérdés Bulgária céljainak megfelelő módon elintézését nem nyer. Amikor az elutasító válasz dacára az angol követ újból visszatért Gray kívánságának tolmácsolására, azt a választ nyerte, hogy Bulgáriára indifferens az ántant-nak a Dardanellák lövetésével követelt célja.

Szófia. Szombat este a fővárosban lelkesen tüntettek a közephatalmak mellett.

Megakarta öletni az entente a görög királyt.

Milanó. Kuzornaj, akit Athénben letartóztattak, számos angol és francia ügynök levelét találták meg, amelyekből kitűnik, hogy Kuzoridegen zsoldért merényletet tervezett Konstantin király ellen. A volt párisi egyetel számos tagját, akik az ügybe szintén bele vannak keverve, letartóztatták.

Görögország döntése a béke mellett.

Athén. A főváros lakossága hálással és örömmel üdvözölte Konstantin királynak és a vezérkari főnöknek a béke mellett való döntését. A közvéleménynek az a megnyilatkozása a sajtóban is visszhangra talált és még azok az előbbi kormányhoz közelálló lapok is, amelyek tegnap még a háborút kikerülhetetlennek mondták, örömeiknek adnak kifejezést, hogy Görögországra békés korszak következik. Egyik újság hangoztatja, hogy a király ezuttal nem mint teletöltlen uralkodó, hanem mint felelős generalisszimusz cselekedett az ország üd-

vóra. Azt hiszik, hogy miként Athén lakosságának óriási többsége osztja a koronatanács döntését, épen úgy a vidék is helyesli ezt.

Athén. Ma felhivatalos kormánynyilatkozatot adtak ki, amely utal arra, hogy Görögországnak győzelmes harcát után hosszú békakorszakra van szüksége. Az ország megvédelmi érdekait területi integritásának kockáztatása nélkül is, ezért a semlegesség szükségét számára.

Athén. Az új kormánynak az a terve, hogy a házat felosztja s új választásokat eszközöl, egyelőre azonban csak elnapolja az országgyűlést. Venizelosz teljesen kegyvesztett, még elismerő királyi keziratot sem kapott. Ennek oka állítólag az, hogy kötelezettséget vállalt az entente-tal szemben Görögország beavatkozásáért a király megkerdezése nélkül.

A hármass antente Görögország ellen.

Milanó. A pátervári Nowoje Wremja jelentő Athénből: Venizelosz lemondásának benyújtása után az orosz és francia követ látogatását fogadta. Ramonos görög követ ma vizsgatást Párisba.

Az Italia jelentő Párisból: A francia kamara március 3-iki határozatát, mely szerint Görögországnak negyedmilió frank kölcsönt szavartak, 112 ellen hozták meg. Venizelosz visszalépése folytán a kamara határozatát nem fogják végrehajtani.

Dimitriew Ratkó vonul Konstantinápoly ellen?

Pétervár. Az a hír terjedt el, hogy a Konstantinápoly elleni orosz sereg vezérének Dimitriew Ratkó tábornokot szemlélték ki.

Francia csapatszallítás a Dardanellákhoz.

Róma. A Messagero jelentő: A Tolemaide hajó Maltánál huszonkét francia csapatszallító gőzessel találkozott, a melyeket francia páncélosok kísértek és a melyek utban voltak a Dardanellákhoz.

Hogyan harcol az aradi huszár?

(A 12. huszárezred hősi küzdelmeiből. — József főherceg a fronton.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, március 11.

Sokat hallottunk, sokat olvastunk már a magyar huszárok hősi küzdelmeiről; tudjuk, hogy az oroszok vörös ördögöknek nevezték el a retenthetlen bátorságu magyar lovasokat. Azt tehát már mindenki ismeri, hogy általánosságban mit tud a magyar huszár produkálni a véres mezőkön. Arról azonban eddig keveset hallottunk, hogy az aradi tizenkettős huszárok milyen „munkát” fejtenek ki az északi vad ellenséggel szemben. Eddig azért tudtunk keveset a tizenkettős huszárezred csodás tetteiről, mert a tisztjeik szerényen hallgattak, a legénység leveleiből pedig nem lehet tiszta képet alkotni az ezred dolgairól. Ma aztán alkalmunk volt beszélni B. aradi hadnaggyal, aki a polgári életben mérnök. Ő hónapokon keresztül teljesített szolgálatot a tizenkettős huszárok mellett és állandóan olyan megbízatása van, amely lehetővé teszi, hogy úgy az aradi, mint az azzal együtt harcoló huszárezredet működését, a legintimebb tetteiket is megfigyelheti. B. hadnagy tíz napi szabadságát itthon Aradon tölti. Ő mondta el nekünk az aradi hős huszárok következő egyszerű tetteit:

— A 12. közös huszárezrednek eddig három kitüntetett tisztje van: Tompsz őrnagy a harmadik osztályú katonai érdemkeresztet kapta a hadi ékítménnyel; Várad Szakmáry kapitány és Nemestóti Szabó Béla kapitány ugyanezt az érdemrendet szerezték meg. Nem adok azonban egy-két hónapot és még számos tiszt kapja meg a vitézségi érmet. A tizenkettős, ugynevezett Edward-huszárok ugyanis olyan oroszánbátorsággal harcolnak az északi haterében, hogy a megboldogult angol király — ha élne — büszke lehetne ezredére. Talán a tizenkettős huszárok éppen azért harcolnak olyan valóban leirhatatlan hősiességgel, mert haragszanak a saját tulajdonosukra, aki tudvalévőleg az ellentük most harcoló ententót összekeverésolta. Magyarországon az első hőstettet Cirokaf falunál követte el az ezred. Itt a takcsanyiszianai völgyet kellett védelmezniük huszársainknak mindaddig, amíg Homonnától kiindulva egy nagyobb csapatunk följelődött és utat alhatat az orosz túlerőnek. Az aradi huszároknak ez a bravúrja természetesen jelentékeny áldozatokkal járt. De a nagy cél megérte az áldozatokat.

— A huszárok most nagyrészen gyalogos szolgálatot teljesítenek, gyalogos harcokban vesznek részt. A lovuk a front mögött van, ők pedig a lövészárookban hevernek. A gyalogosított huszárok egyik csodás cselekedete volt az a küzdelem, amelyben december 21. déltől, december 22. reggelig vettek részt a tizenkettősök. M. J. főhadnagy kombinált csapatot alakított lovasokból és gyalogosokból. A csapatnak egy magaslattal kellett megvédelmezni. Ilyen nehéz vasárnapja még nem volt

ennek a csapatnak. Leirhatatlan nélkülözéseket kellett átélniük, mert a nagy tömegű oroszok teljesen körülférték őket. M. főhadnagy által kiküldött járőrök sorra elfogták az oroszokat, úgy, hogy a főhadnagynak fogalma se lehetett arról: mi történik körülötte, s hol lehet a főerő? Hiába küldött üzeneteket a főparancsnokságnak, nem ért el vele semmit, mert a hírvivők orosz fogságba kerültek. A főhadnagy a harc második napjának reggelén, vakmerő lépésre határozta el magát: kis csapatával átvágta magát az oroszok gyűrűjén és szerencsésen eljutott a főerőhöz, az oroszok sűrű erdejét pedig megbontotta.

— Amit Zemplén megye északi részén műveltek a mi magyar és német huszársaink az is a csodával határoz. Itt is körülférték őket a túlerőben levő oroszok. A muszkák már nem löttek, mert ha lönek is a mi katonáinkra, akkor a saját csapataikat is eltalálhatták volna. Fegyver nélkül közeledtek huszársaink felé és németül ordították a tisztjeiket:

— Mindenki adja meg magát!

— A huszár nem adja meg magát! — kiáltották vissza a mi fiai és rendületlenül löttek az ellenségre. Jól látták a huszárok, hogy itt lehetetlen győzni és egy ember se volt közöttük, aki fegyverét eldobva megadta volna magát. Minden huszárra legalább tíz orosz jutott és végül is a muszkák lefegyverezték a hős fiukat.

— Nagyon érdekes epizódok is történtek. A kozákok rettenetesen dühösek a huszárokra s ahol tehetik megbosszulják magukat a vörös ördögökön. Egyszer meztelenre vetkőztettek egy elfogott huszárt és úgy kísérték két kozák a front mögé. A huszár azonban ügyes volt és az ellenség fegyverével mind a két oroszzt megölte, az egyiknek a ruháját magára öltötte és így elvegyült az orosz táborban. Egy alkalmas pillanatban aztán átszökött hozzánk és megadta magát.

— Egyik huszáruknak az öcsét megölték az oroszok. A huszár elhatározta, hogy elhozza a testvére holtestét. Őrjáratba jelentkezett és így sikerült átszöknie az orosz táborba, ahol aztán megtalálta az öcsé holtestét; magával hozta és a katolikus vallás szerint eltemette.

— A legénység olyan elszántan harcol, hogy az ezredből eddig huszonketten kis ezüst vitézségi érmet, heten nagy ezüst vitézségi érmet, egy pedig aranyérmet kapott. József főherceg hadtestparancsnokunk rendkívül szereti az Edward huszárokat.

— Az én hős fiai — szokta mondogatni, ha szóba kerülnek. Egyébként a fenséges ur négy szép szürke lóval vont kocsiján sűrűn ki szokott jönni a frontra és a kitüntetések saját kezűleg adja át az ő „hős fiai”.

Aradmegyei munkásasszony versei.

(„Egy pár kis versdarab . . .“)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 11.

„— Tisztelettel felkérem Önöket, hogy ezen pár kis versdarabot, amit itt beküldök, szíveskedjenek átnézni és ha jónak látják, úgy lapjukban közölni. Én ugyan nem azzal a szándékkal írogatok, hogy talán hírnévre tegyek szert, mert azt nagyon jól tudom, hogy egy szegény asszony azt nem is gondolhatja és nem is volt szándékom senkivel sem tudatni, amit én sokszor a legnagyobb gondok között írogatok, mert azt önök is elgondolhatják, hogy egy szegény munkás asszony, három gyermek anyja a mai viszonyok között nem élhet valami jó életet.”

Igy, szóról-szóra így kezdődik az a levél, amelyet ma hozott nekünk a posta Borosjenőről. Kiss Pálné írta, szegény munkásasszony, három gyermeke van, az ura a hazáért küzd. És a szegény asszony, amikor az élet irítozatos gondjaiból néhány percre kiszakítja magát, tollat vesz a kezébe és verseket ír. Egyszerű, naiv verssorok, hisz nem is hírnévszerzés miatt íródtak. „Csak azt akarom, hogy gyermekeim igaz, hű fiai legyenek ennek a hazának, csak az ő nevelésüket szem előtt tartva, nekik emléke irtam.”

A munkásasszony mikor végére ért a mindennapi robotnak, verseket ír a fiaihoz és belepólyálja fogékony gyermekszívébe, hogy szeressék ezt a magyar hazát, amelynek hívó szavára vérüket kell áldozni. Mikor a kis kunyhóra leszáll az este, a munkásasszony urára gondol, a honvédre, aki fagyban, viharban, nélkülözve, fázva védi a hazát és a szívéből ének fakad, a hős honvédek magasztaló ének:

— Este van már, feljöttek a csillagok,
Hős honvédek, most is rátok gondolok.
Es imára kucsolódik két kezem,
Segítsd őket, én édes jó Istenem.

Esik a hó, hideg szél fúj odaki,
Megy a honvéd, messze posztot állani,
Nem törődik se hóval, se viharral,
Csak azt nézi, az ellenség merre van.

Kis társaim tegyük össze kezünket,
Kérjük érte édes jó Istenünket,
Minden honvéd a mi édes, jó apánk,
Ők védik meg ezt a szép magyar hazánk.

Es aztán imára kucsolódik hat kicsi gyermek, fohászra nyílik három piros gyermekszáj, az édesanyjuk imádkozni tanítja az ő fiai. És könyörögnek a honvédekért, a hazáért, a békéért, fegyvereink dicsőségéért, tiszta áhitatos szívvel, jószagos szelid lélekkel imádkoznak. És száll, száll az ájtatos fohász a seregek Urához, az egyszerű munkásasszony verseket ír három kisdédéhez és a kis kunyhóban minden este énekelve imádkozzák ezeket a verseket, megkapó, megható megnyitakozásait egy fenkölt lelkű, igazi magyar anyának.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Szeretőjével ölette meg a férjét a bankárné.

(Gyilkos orvosnövendék. — A cipész leányából lett milliommosné. — Regény a törvényszék előtt.)

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.)

Arad, március 11.

A darmstadti esküdszék holnap kezdi tárgyalni a gyilkosság, gyújtogatás és gyilkossági kísérletben való bűnrészességgel vádolt *Vogt Vilmos darmstadti huszonháromeves orvostanhallgató* és a gyilkosságra való felbujtással, valamint gyilkossági kísérlettel vádolt *Heydrich*, született Schulze Helén, harmincötéves Gross-Lichterfeldi asszony bűnperét. A vádirat szerint Vogt az elmúlt év május 16-ikán este hat órakor az *Eberstadt villatelepen meggyilkolta Heydrich Wolfgang odaváló bankárt, a lakoházat felgyújtotta, továbbá a meggyilkolt feleségének az elmúlt év május harmadikától negyedikére virradó éjszakáján egy gyilkossági kísérletnél segédkezett.* Heydrich asszonyt ezzel a gyilkossági kísérlettel, valamint azzal vádolják, hogy Vogtot férje meggyilkolására bujtotta fel.

A két vádlott az 1913. év farsang utolján ismerte meg egymást. Az ismeretségből még ugyanazon év nyarán közelebbi viszony lett. Jól lehet a fiatal orvosnövendék Heydrich asszonynak egy unokahuga érdekelte erősen, aki abban az időben náluk a háztartást vezette, az asszonynak mégis sikerült hálójába fonni a fiatalembert és szenvedélye olyan hatalmas lett, hogy 1914. év tavaszán az asszony már leplezetlenül kifejezte azt a kívánságát, hogy szeretne erőszakos uton megszabadulni férjétől. Vogt eleinte arra gondolt, hogy párba hívja ki a férjét. Az asszony ezzel szemben azt ajánlotta, hogy gázzal, vagy méreggel öljék meg az urát. Heydrich asszony ez időben testvérének látogatását várta és Vogt ezt kitűnő alkalomnak tartotta a terv keresztülvitelére, mert a férjet akkor feltűnés nélkül lehetett elhelyezni egy külön berendezett hálószobába. Heydrich asszony május 3-ikán este társaságot hívott össze májusi báljára. Vogtnak az a törekvése, hogy a háziurnak az alkalommal titkon altatóport hintsen a poharába, megbiúsult a férj gyanúján, mert nem engedte ki a poharat kezéből.

Mikor a társaság eloszlott, Heydrich asszony balopózkodott férje hálószobájába és kinyitotta a gázcsapot. De az erős gázszagától Heydrich felébredt, az ablakhoz vonzolta magát és így megmentette életét. A következő napokon Vogt étergázzal akarta megölni Heydrichet, akinek szeretetre méltó viselkedése azonban a döntő pillanatban mindig lefegyverzte a diákot. Heydrich asszony kifejezte csalódását a gyilkossági kísérletek balsikere miatt és Vogtnak meg kellett esküdnie, hogy a lehető legrövidebb idő alatt ölteszi a férjét láb alól. Május 16-ikán Heydrich asszony egy délután hangversenyre ment és a cselédet is elküldte hazulról. Öt óra felé Vogt eljött a villába. Előbb segédkezett a bankárnak a dolgozószobában könyveinek elrendezésénél. Heydrich állítólag ez alkalommal a legnagyobb megvetéssel nyilatkozott feleségének és hozzátartozóinak erkölcsi felől, ami Vogtot nagyon felháborította. Rövid idő múlva felkapott egy kőkalapácsot és széthasította vele a háziur koponyáját. Heydrich felső testét azután nagy oszlop papírral takarta be, az emeletről lehozott egy

üveg spirítuszt, ezt ráöntötte a holttestre és felgyújtotta a meggyilkolt ember ruháit. Vogt ezután felmenekült az emeletre, ahonnan a csakhamar megérkező tűzoltóság hozta le. Vogt rövid idő múlva vizsgálati fogságba került és nemsokára követte ide a szeretője is. Kölcsonosan egymásra akarták tolni a bűnösséget.

Heydrich asszony multja valóságos regény. A grosslichterfeldi Schulze cipésmesternek volt a leánya és 1898-ban, 19 éves korában jutott szorosabb viszonyba Heydrich Wolfganggal, aki akkor egy tisztí pályára előkészítő intézetnek volt a hallgatója. A viszony következményei a leányt arra kényszerítették, hogy elhagyja a szülői házat és Halle-ba menjen. Itt együtt élt Heydrichhal, aki az 1899 őszen megszületett fiút sajátjának ismerte el és a következő év májusában a leányhoz való viszonyát is házassággal törvényesítette. Minthogy a tisztí életpályát elvágta maga előtt, Spanyolországba költözött, ahol időközben egy valenciai szappangyárnak lett a társtulajdonosa. Egy nagybátyától Heydrich 2,000,000 márkát örökölt. Mikor Spanyolországból visszatért, a felesége Hannoverbe szökött egy íróval. 1904-ben a házastársak elváltak egymástól. Az elvált asszony új szeretőjével jegyezte el magát, de az eljegyzés három év után állítólag pénzügyi okok miatt felbontották. Heydrich időközben másodszor is megnősült, de alig három évi együttélés után elvált második feleségétől is. 1907. őszen megint közeledtek egymáshoz Heydrich és első felesége. 1908. június 25-én újból házasságra léptek és Baselba költöztek. Itt egy jószágigazgatóval folytatott viszonyt az asszony. 1911. márciusában Heydrich 140,000 márkát örökölt és ezzel pénzügyi viszonyai, melyeket a spanyolországi szappangyar alaposan megzilált, megint anynyura megjavultak, hogy 1912-ben a darmstadti villanegyedbe költözhetett. Itt játszódott le a borzalmas dráma, a melynek utolsó felvonása a holnap esküdszéki tárgyalás.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Gyermekefelruházó Egyesület, amely évek óta folytatja fáradhatatlanul jótékony működését, ez idén is kivesszi részét abban az akcióban, amely különösen a hadijótékonyág határozott támogatását célozza. Az egyesület legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy a márciusi nemzeti ünnepel kapcsolatban kokárdákat hoz forgalomba, amelyek árát jótékony célra fordítja, még pedig fele részben a Vörös Kereszt és Vörös Felhőld egyesületnek juttatja, másik felét a hadbavonultak gyermekeinek felruházására fordítja. A szép és nemes akció iránt nagy szimpátia nyilvánul meg városzerte s már is igen sokan érdeklődnek a nemzeti kokárdák iránt. A rendkívül csinos és izléses kokárdákat szombattól kezdve hozzák forgalomba s azokat részint az egyesület vezetőinél, Priegl Irénka elnöknél, továbbá Reicher Pepénél, Probst Böskénél, Schoör Gittánál és Barra Margitnál, részint Deutsch Testvérek, Fodor és Halász, Kell Manó, Pick Ernő, Kerpel Izsó, Hanzu Nestor, Schernag H. és Hegedüs Gyula üzleteiben lesznek kaphatók. A csinos kokárdák árát az egyesület egy koronában állapította meg.

Leleményesek az élelmiszerhamisítók.

(Uzsorás méregkeverők. — Reformok az emberölés terén.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, március 11.

Az élelmiszerhamisítók leleményessége hართalan. Nincs általában olyan hatósági intézkedés, a melyre a hamisítók ne felelnének megfelelő „ellenintézkedéssel.” Amikor a hatóság megállapította a maximális árakat, ezek az uzsorások az áru minőségének megromlásával akarnak jogtalan haszonhoz jutni. S hogy mennyire sikerül is, azt az alábbi adatok igazolják a legjobban:

(Szegedi rózsapaprika — kukorica liszttel.)

A székesőváros vegyvizsgáló intézete, — amint illetékes helyről értesülünk — a legmodernebb hadi hamisításoknak már egész sorozatát leplezte le. A legmerészebb ujtó címét és jellegét mindenesetre az a fűszeráru-kereskedő érdemli meg, aki kukoricaliszttel bőven kevert „szegedi rózsapaprikát” hozott forgalomba. Legújabb malomtermékeinknek oly ötletes és amellől jövedelmező értékesítése ez, a mely mindenképpen a nagy reformátoroknak kijáró elismerésre méltó.

(Jónás barátja)

Némelyik pékmester is hamarosan kiigazodik a helyzetben és a mostani szűkös helyzetet arra használja föl, hogy lisztraktárának aljától, szemétjétől szabaduljon. A nyolcadik kerületi vásárfelügyelő az egyik sütőműhelyben harminc darab kenyeret foglalt le, amely kizáróan piszkos liszthulladékból és burgonyahéjból készült. Az élelmes és talpraesett iparos azal védekezett hogy a kenyeret nem szánta fogyasztásra, hanem unalmában sütötte meg s az állatkertnek akarta ajándékozni, a fókák és elefántok etetésére. Jónás lelkes barátját szigorúan megbüntették, a kenyeret pedig megsemmisítették.

(Mit csinálnak a hentesek.)

A husdrágaságnak természetes következménye, hogy a húsfelek hamisítása is egyre veszedelmesebb mértékű lesz. Akadt zsr, amelynek élvezetétől egész család heveny bélhuratot kapott: 5 koronás ár mellett. A felelősségre vont tisztos hentesiparos félreértésnek minősítette az esetet. Azt hitta, hogy szappanfőzésre alkalmas zsr akarnak vásárolni. A kis tévedés 300 koronájába került.

A kobasz, virsli, szafaládéfelek átlag hatnyolc százalek keményítővel hamisítottak bizonyulnak. A keményítőtartalom a krumpiliszttől származik, amelyet piros szinűre festve, a hushoz kevernek. Egy német alatt 118 koldásfelet talált ilyenké hamisítottak a vegyvizsgálati hivatal.

(Veszedelmes fűszerek.)

Kedvelt hamisítási médium a méz is. Ime egy vegyvizsgálati „lelet”: A megvizsgált és méznek jelzett anyag íze, szaga és színe a valódi méztől teljesen eltérő. Invert cukor, szörp és sárga festékanyag keveréke. Semmi esetre sem minősíthető valódi csamagmégnek.

Ugyancsak a vegyvizsgáló hivatal jelenti, hogy a fűszerelek közül a majoranna ország-szerre nemcsak hamisított, de mérges anyagot tartalmaz. Valamelyik nagykereskedő olyan majorannával árasztotta el a fogyasztó piacot, melyhez a „coriaria myrtifolia” bekornak leveleit keverte. E levelek a szív működését zavaró coriarin mérget tartalmaznak és így az egész-ségre károsak. E közveszedelmes hamisítás

mellett jelentéktelenné válik a többi fűszerféle hamisítása, a boraxsal kevert sáfrány, a bors-héj és olajmag őrlményével kevert bors, a feltűnően magas homoktartalmu törött fahéj, a szederfaevővel és egyszer már leforrázott téalevéllel kevert téa, a 10 százalékos szaliciltartalmu befőtt paradicsomlé, a kénessavval preparált mazsolaszőlő. Mindezek tarka változatban egy hét alatt vonultak végig a vegyvizegélő hivatal laboratóriumain, tömegtelen tej, tejföl és vajminta kíséretében.

(Mit tegyen a hatóság?)

E hamisított portéka nagy részét „örüljön, hogy ilyet kap, háboruban ez is jó” és hasonló megnyugtató kijelentésekkel árusítgatják a kereskedők.

A legnyíltabban és legszemérmertlenebbül jelentik ki, hogy a közönség szorult helyzetével visszaélnék a azt kiaknázzák. A hatóság legel mibb kötelessége, hogy ennek a türehtelen helyzetnek vaskézzel és azonnal véget vessen s ha már az árak korlátozására nem képes, legalább a méregdrága pénzen szerzett áruk minőségére ügyeljen. A kivételes helyzet nagyon is indokoltá teszi, hogy az élelmiszerhamisítók ügyeit ne közigazgatási uion üldözendő kihágásnak, hanem a büntető bíróság első tartózó csalásnak minősítsék. Néhány elrettentő ítéletnek meglenne az üdvös eredménye.

H I R E K.

LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.
(Táviroda, cenzurázva.)

Szófia. A hadügyminiszternek a szobranje elé terjesztett javaslatai. a bolgár hadsereg létszámát száznyolcvanezer emberrel szaporítják. A hadügyminiszternek jogában lesz a bolgár állampolgárokat, akik eddig bármilyen okból a katonai szolgálat alól felmentettek, huszonegytől ötvenéves korig, negyvenöt napi gyakoriságra behívni, teljes kiképzésre. A szobranje a benyújtott kilencven millió hitelt megszavazta.

Bukarest. A szenátusban a miniszterelnök betérjesztette a kivételes törvények alkalmazásáról szóló javaslatot, amely bizalomnyilvánítást jelent a kormány iránt.

Bukarest. Popp Gitta brasói román gimnáziumi tanárt feleségével az utcán két álarcos lelőtte. Az asszony meghalt, a férj súlyosan megsérült. A merénylet oka ismeretlen.

Eperjes. A felvidéken napok óta óriási hóvihár van. A vasúti forgalom több helyen tennakadt. Eperjesről nem indulhatnak a vonatok.

Bécs. A városi tanács a polgármester javaslatára elhatározta, hogy az összes bécsi illetőségű hősi halált halt harcosok nevét éretáblára vézve a városháza nagy árkád udvarának falain örökítik meg.

Berlin. Új hadikölcsönre eddig egy millió márkát többet jegyezték.

Koppenhága. Westminiszter Gazette szerint az entente győzelme esetén a Balkánon megmarad a statusquo akár részt vesznek a balkáni államok a háboruban akár nem.

Lisszabon. Az új portugál kormány megtagadta Anglia kivánságát, hogy a portugál kikötőkben levő nemet gozósokat, mint teher szőzósóket Anglia részére tefogalja.

Krisztiania. French angol generalissimus Bergensbe érkezett, ahonnan Finnország felé veszi útját, hogy ott találkozzék a cárral.

Pétervár. Az összes gimnáziumi és nemesi iskolák utolsó évfolyamát katonai intézetbe alakították. Ilyen módon kilenc ezer zászlósrá vélnek szert tenni.

Allami tisztviselők a miniszterelnöknél.

(Nem kapnak drágasági pótlékot.)

Távíráti tudósítás.

Budapest, március 11.

Az állami tisztviselők országos egyesületének küldöttsége Kosinszky Viktor királyi tanácsos egyesületi alelnök vezetésével fölkereste Tisza István gróf miniszterelnököt, akitől az állami tisztviselők számára legalább az első három fizetési osztályban drágasági pótlékot kért és arra kérte a miniszterelnököt, tegye lehetővé, hogy a legfontosabb élelmicikkekhez hozzá lehessen jutni.

Tisza István gróf miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy egyáltalában nem eszalkozik azon, hogy a tisztviselőket maga előtt látja. Nagyon is tudom — ugymond, — hogy a mostani drágaság és a mostani meglehetősen nehéz helyzet komoly gondot okoz mindenkinek. Ami a kérést illeti, a kabinet összes tagjai igyekeznek magtenni mindent, hogy a viszonyokon javítsanak. Az élelmiszerárzsűkségletekre nézve mostan talán a legrosszabb időszakban vagyunk, de mindenestre igyekezünk rajta segíteni. Azt azonban határozottan és őszintén meg kell mondanom, hogy a fizetési pótlék kérdésébe ez alkalommal nem megyünk bele. A miniszterelnök ezután még rámutatott arra, hogy ez a háboru következménye és hogy a polgárság erőfeszítése a sikernek ép oly előfeltétele, mint a katonák hősiessége a csatatéren.

— **Burg Ferdinánd meghalt.** Münchenből jelentik: *Ferdinánd Károly főherceg*, az elhunyt Ferenc Ferdinánd főherceg öccse, aki midőn elvette Zuber egyetemi tanár leányát, Bertát, lemondott rangjáról s a *Burg Ferdinánd* nevet vette fel, ma itt negyvenhét éves korában elhunyt.

— **Felmentett tartalékos ezredorvos.** Szegedről jelentik: A hadbíróság a katonaszabadditással vádolt Gyuritz Sándor dr. tartalékos ezredorvost felmentette.

— **Aki a harctéren született.** Kassáról írják: *Borovszki András* hernád-tihanyi földművest, aki jelenleg a kassai honvédegyalozered közvitéze, meglátogatta a felesége. A menyecske nem csekély megiepetésre, a harctéren egy egészséges fiugyermeknek adott életet. A katonák egy távolabbi kis városkából tudós asszonyt hoztak, csecsemőkelengyét vásároltak és megjelentették a furcsa esetet a századparancsnoknak. A parancsnok jelentést tett a a hadosztályparancsnokságnál és magát a hadosztályparancsnokot, *Hadty Imre* altábornagyot kérte fel a keresztapaságra, ki azt el is vállalta. Így a kis *Borovszki* fiut, aki a keresztésben Imre, Ferenc, József, Vilmos nevet kapott, maga a kegyelmes ur tartotta keresztviz alá.

— **Vasúti karambol nyolc halottal.** Újvidekről jelentik: A *mitrovica* automason gondatlanság következtében egy tehervonat beierutott egy személyvonatba. Nyolc utas meghalt, harminckettő megsebesült.

— **Az új görög miniszterelnök.** Demetriosz Gunárisz az új görög miniszterelnök az utolsó tíz évben jelentős szerepet játszott Görögország politikai életében. Gunárisz tanulmányait kizárólag német egyetemeken végezte és legfőképpen pénzügyi és gazdaság-politikai kérdésekkel foglalkozott. Tanulmányainak befejezése után jogi praxist kezdett és ügyvéd lett Patraszban. Szónoki képessége csakhamar ismertté tette a nevét és rövidesen beválasztották a parlamentbe. *Dragumisszal* együtt megalakította a radikális pártot, amelyet határozott és erőszakos magatartása miatt japánpártnak nevezte el. Gunárisz mint pártvezér, nagy népszerűsége tett szert, különösen adó- és vámügyben elfoglalt magatartása következtében. Első ízben a Theotókiszkabinetben vállalt tárcát, amelynek pénzügyminisztere lett. Miniszterségének a legjelentősebb eseménye a cukorvám megszüntetésének kísérlete volt, ezt a javaslatot azonban a házasszavazta, mire Gunárisz lemondott. A párt hoz azonban hű maradt egészen Venizelosz föllépéséig. A katonai forradalom kitörésekor Gunárisz felé fordult a közfigyelem és azt várták tőle, hogy a katonai párt élére áll és győzelemre vezeti ezt a forradalmat. Gunárisz azonban kissé ingadozó magatartást foglalt el, viszonya a Theotókiszpárthoz is meglazult már ebben az időben, míg végül teljesen kivált a pártból és új pártot szervezett, amelynek a népszerűsége azonban igen csekély volt.

— **Ujságíró a galíciai harctéren.** Brázay Emil egy délvidéki ezred önkéntese, aki hosszabb ideig az *Aradi Közlöny* berlini levelezője volt, a galíciai harctérről ezeket írja: Jóideje nem hallhattak felőlem, rém módon el vagyok ismét foglalva az oroszokkal. E peroben kissé hófúvós galíciai lövészárokban meglapulva jut pár peronyi időm írni Önöknek. A terep- és időjárás-viszonyokat tekintve, elég gyors tempóval megyünk előre, szorítjuk vissza az orosz az egész görbe vonalon. Pár száz lépésnyire vagyunk most is vis-à-vis velük s puffogatunk egymás felé a legpuskaporosabb üdvözlöket. Egyébként az ember itt úgy megszokja a mindennapi hősködést, mint ott-hon a feketekávé pohárban, vagy esésében. Magam is már nem egy orosz atyafit fogtam, fülön s nem megvetendő jutalom, hogy pont két hete hadapród őrmesterré léptem elő. Egyszerű két káplári csillagomtól tehát fájdalmasan meg kellett válnom. Szakas-parancsnok vagyok, vagyis Atyaistene 60 derék magyar fiúnak, akikkel kölcsönösen jólábban vagyunk. Mondhatom, hogy itt még mindig igen lelkes a hangulatunk, a különböző harctereinkről érkező briliáns eredményekről szóló hírek kitűnően hatnak s mindenki tudja legutolsó bakáig, hogy tőlünk függ, vajon meddig tart a mérkőzés.

— **Bankett helyett jótékony adományok.** A temesrékai társaskör választmánya felhívta a tagjait, hogy ez évben a háborura való tekintettel március 15-ét ne bankettel, hanem a Vörös Kereszt Egyesületbe való belépéssel, a jótékony adakozással ünnepeljék meg. A temesrékai társaskör választmánya az határozta, hogy a nagy nap emlékére a Vörös Kereszt Egyesület alapító tagjai közé belép és hogy ezen célt megvalósíthassa, felkérte tagjait, hogy bankettmegváltás fejében e célra 2 koronát adakozzanak.

— **A Kölcsey Egyesület választmánya** március 12-én, pénteken délután 5 órakor a Kulturpalota könyvtáranak olvasótermében ülést tart, amelyen az egyesületi közgyűlést készítik elő.

— **Az aradi autonóm katolikus kör** folyó hó 14 en a. e. 11 órakor evi rendes közgyűlést tart saját helyiségében, melyre a kör tagjait uszetelettel meghívta az elnökség.

— **Halálozások.** Csermák Ágostont, a Központi szálloda bérőjét súlyos vesztesség érte. Fia, ifj. Csermák Ágost királyi segédmérnök, aki mint erődítményi tartalékos hadnagy harcolta végig az eddigi küzdelmeket, március hó 11-én 27 éves korában a haza iránti kötelességének teljesítése közben szerzett betegség következtében elhunyt. Temetése március 13-án délután 3 órakor lesz az Andrássy-tér 19. sz. házból. Halálát szülei, testvérei, tialat felesége és kis gyermeke gyászolják.

A szegedi 3. huszárezred hősi gárdájából ismét kidőlt egy tialat, erős tiszt: Kóvessy Ferenc huszárfőhadnagy. A háború kitörésekor mindjárt a harctérre vonult. Augusztus 24-én a kamionkai ütközetben súlyosan megsérült. Betegen hozták haza. Itthon felesége: Pozsgay Irén önfeláldozó ápolása folytán annyira felgyógyult, hogy október 28-án a vérbeli katona és jó hazafi benső nagy lelkesedésével ment ismét a harcmezőre. Február 10-ig több véres csatában küzdött. Ekkor nehéz betegség vette le a lábáról. Gribovaa szállították és az ottani kórházban helyezték el. Majd egyre súlyosbodó állapot miatt a wadowicei ragálykórházba vitték, ahol betegágyához siető hívése éjjel napra mediterrán volt. A hős huszárfőhadnagy azonban a tüdőszől meggyőződve március 9-én reggel kiadta a szellemét. Hirtetét hazahozták és megintározandó időben itthon temetik el.

— **Vetített képes előadások a túlvilágról.** Minden kornak minden embere előtt a kérdések-kérdése, mindenkit érdeklő probléma a túlvilág léte, vagyis az, hogy mi sors vár reánk a sír után? A mai kor tudományos kutatásai szembe nem elégszik meg az egyszerű hittel, sem azon eszkatológiai ismeretekkel, melyeket a tisztán tekintélyen és elméletlen alapuló vallásfelekezések nyújtanak. Kizárkivul onálló, felekezettől független tanulmányozásra indította az emberiséget azon körülmény is, hogy a különböző vallásfelekezések különböző előfeltételeket és parancsokat megartását írják elő, a túlvilági boldogság elnyerésének előfeltételeként. Az eszkatológia kísérleti, tudományos és minden felekezeti gondolkodó embert egyaránt kielégítő tanulmányozására alakult a Teozófiai Társulat, melynek aradi fiókja nagyszerű szemléltető előadások rendezésével ad a tudományos kíváncsiságot kielégítő és emellett a nagy harcoknak, a halál és a társulat napjában felmerülő és megvisszafutó kérdéseit a masvilág nagy problémáiról. Az előadások ismétlődnek és március 12., 15. és 16-án délután 5 órakor lesznek a Kultúrpalota földszinti kistermében (bejárat a Maros felől). Egy előadásra a beletti jegy ára 1 korona, mely a harcban elesettek özvegyei és árvái javára fordítanak. A felolvasás szövegét Tordai Vilmos miniszteri tisztviselő, az okkult ismeretek tudós művelője fogalmazta a harminc Lajos ág. ev. papnövendék fogja felolvasni igen érdekes képek vetítése mellett, melyek közül legnagyobb érdekességgel a medium uton nyert szellemi levelek bírnak. Ezen előadásokat sorozatos, külön előadások követik a világ-, emberiség- és az egyes ember lelki alkotásáról, melyeket György János dr., a Teozófiai Társulat aradi csoportjának egyik tagja tart a melyre, az egész sorozatát együtt a beletti díj 3 korona. Jegyek előre váltandók Kerpelnél iszo könyvkereskedésben.

— **Értesíti Fischer** Magyaránza a n. é. közönséget, hogy megérkeztek az új gyermek-kocsik! A legolcsóbb kiviteltől a legszebbig! Bevonulók részére fehérneműk, trikók sveteretek, hálósák, keztük, bőr- és posztó kamásnik. Olcsó árak! Figyelem a pégre. Fischer Áruház. 227

— **Tolonházba került élelmiszerüzorás.** Somlyó Zoltán fővárosi kereskedő a rendőrségen feljelentést tett Strijer József 42 éves lemergi kereskedő ellen, aki Galiciából menekülve, előbb Bócsben, majd Budapesten volt és mindenütt azzal foglalkozott, hogy élelmiszerekkel üzérkedett. Strijer Somlyónak eladott három vagon olasz makarónt 31.000 korona értékben. A szállítmányra fölve 3000 korona előleget, de a makarónt nem szállította, még pedig azért, mert Olaszország időközben kiviteli tilalmat hozott a makarónira vonatkozóan. Somlyó, mivel sem az árut, sem pedig az előleget adott pénzt megkapni nem tudta, Strijer följelentette a rendőrségen. A rendőrségen Strijer azzal védekezett, hogy amikor a makarónt eladta, még nem volt kiviteli tilalom, a 3000 koronát pedig hajlandó visszaadni. A rendőrség Strijert, mivel tiltott kereskedést üzött, a tolonházba vitette, ahol megindítják ellene a kiutasítási eljárást.

— **Házasságkötés éjfélikor.** Különös házasságkötés történt Wettenscheidban. Leemann Ferenc zenész behívási parancsot kapott március 2-ára. A szükséges papírok beszerzése teljes egy napot vett igénybe. Este 11 órakor sikerült nekik megszereznie gyamja beleegyezését a házasságkötéshez s ezzel menyasszonyához sietett, majd két tanút szerezve, rokonokat az anyakönyvi hivatalba, ahol már várta őket az anyakönyvvezető. Az esketés pont éjfélikor történt s a vologény bucsusukat váltva tialat feleségével rohant a kaszarnyába.

— **Erfogott orosz kém.** Szolnokról írják: A napokban Posa Béla karcagi rendőrkaptány és Juhos esendőrőrmester a Püspökladányi-uton kocsin hazafelé tartottak. Utközben a város alatt megpillantottak egy gyalogosan haladó gyanús alakot. Megszólították, de az illető nem tudott se magyarul, se németül s igazolni sem tudta magát. Beszállították a rendőrségre, ahol azonnal kiállgatták. Az illető orosz volt. A kinallgatás során azt vallotta, hogy ő ukránnal. Amerikában járt s a múlt hónap 25-én jött vissza onnan Danián keresztül. Uuevele azonban nem volt. A következő tárgyakat találtak nála: 5 donár, két kínai pénz, egy csomó színes kréta, egy hosszú szaru új női cipő, egy színes gummiköpeny, az egyik cipőjébe bevarrva 3 rubel (papírpénz), a másikban két darab 10 rubeles, egy aranykeretű iránytű. Az illető 40—42 éves koru intelligens arcu ember, az újai tudnak és apóttak, a karján két irissz óntas van, a bezedje választékos, a jelekből következtetve valószínű, hogy orosz lovaskatona. Hosszu fekete kabát, az alatt szürke ruha volt rajta. A nála talált tárgyaknak nem tudta urát adni. Általában arra a meggyőződésre jutottak a vizsgálat során, hogy az illető orosz kém. A rendőrség penteken reggel esendőri ledetett a Szolnokra szállította s átadták a katonai állomásparancsnokságnak.

— **Leeggett a szabadkai színház.** Szabadkáról jelennek: Szabadka város színháza ma reggel leeggett. A színház több mint hatvan évvel eselől épült és egyike a legregibb színházaknak az országban. Az utóbbi időben Nadas József színházművész jászolt benne. Az esület ma hajnali öt órakor gyűlt ki, még eddig ki nem derült okból és mennyi perc alatt az egész esemény langokban alult. A runatár és a állatok egy részét sikerült megmenteni. A kar negyedszázalék koronára teneto. A színház mellett levő Post-azallo is üzlet fogott, az a tüzet sikerült meg idejében lokalizálni.

— **Oszták és magyar hadi segélyzőbetyegek** szűzai egy koronájával vaszi Kerpet iszo könyvkereskedése Ugyan-e oég vásárolt egész bályag-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

— **Bevonulók részére takarók, valódi „dr. Jäger“-féle és tiszta selyem alsó ruhák, sweateerek, gummi-kabátok, flanel- és zophir- ingek, hálósákok s más felszerelési áruk legolcsóbban „Chio“ uri divat üzletben, Arad, Andrássy-tér 15. kaphatók. 191**

— **Az új ügyvédi nyomtatványok Kerpelnél.**

— **80-as barna lemez Kerpelnél. 198**

A nagy esztendő ember-bimbói

(Asszonyi suttogások a háborúról.)

Még egy-két hét és is itt a tavasz. És ott állunk, a hol a kezdet kezdetén: tétován nézünk egymásra, minden ember előtt egy homályos nagy kérdőjel lebeg és önkéntelenül is felvetjük egymásnak a kérdést:

— Mit gondol, meddig tart a háború?

Remegve lelik egymás ajkáról a választ, remegve hallgatják meg egymás véleményét és bámulatteljes türelemmel várnak...

Minden csöpp vérünkbe annyira belesivódott a háború gondolata, hogy most már a hónapok száma sem sok, már nem tjeđünk meg, ha azt halljuk, hogy augusztusig is elart a háború. Augusztus! Ót hosszú hónapot kell átélni még addig. És mégsem rezant meg senkit az a gondolat. A háború teljesen átfurmálta az embereket és a legtürelemlembb természetű is olyan türelemmel vár, mintha a türelem anyyala ott lebegne a feje fölött és kitarásra, nyugalomra intené...

Es varunk! Hét hónap suhant el felettünk, hét hosszú hónap. A kezdet kezdetén forró nyár volt. Sok katona homlokán véresre festette a verejtéket a gyilkos golyó... Aztán ősz lett. Sivár kiellenségben, sárban gázolva törték előre hős katonáink és a mikor leest a hó, a harctér fehérré pázaijába be sok piros csikot vésett katonáink kiömlő vére... Mert ez a háború! Hősiesen, az élet árán is megvédelmezni a hazát. Draga jó magyar fiaink, be sokat is áldoztatok a haza oltására!

De nem csak Ti áldoztatok. Mi is hozzá járunk ehhez: a férjeinket rajongásig szerető asszonyok!

Gyűjletek körém asazonypajtásaim, szerelmes asszonyok! Gyűjletek körém és susogjunk egy kicsit. Én megértelek benneteket! Én megértem az ajtótokon titokban elröppenő sóhajt, meglátom mosolyotokon keresztül a könnyecsképet. Ugy, ugy legyetek erősek! Ha a vágyódás bele is lopózik a szívetekbe, ha csókra vágyódva kitűzsedik ajkátok, ha a tiokzatos est homályában magatokra maradvá vonaglik a testetek, akkor mintegy művészes színészkezeléssel adjátok át magatokat a gondolatvilágnak és minden gondolat a harc mezejére koncentrálódjék és akkor nyugodtabban fog tudni a szívetek... Háború van. Nincs most helye szerelemnek... félre minden emberi vagy, egy erdek van előttünk csupán — a haza eszete! Legyetek ti is erősek, viselkedjétek hősiesen szerelmes asszonyok. Tudom, jól tudom, hogy na el is fog a vágy uratok után, ebben az esetben ép annyi a feltes, mint a szerelem. Nap-nap után remegő remegéssel leutak az újságüreket, long azon háborús híreket olvasatok, amerre az uratok jár. És ebben a kínos egyedülieben legfontosabb te nyezőként szerepel a „posta“. Valljátok meg őszintén, hogy már kora reggel odabujtok a csipkeingöny mögé és lássam arccal leutak a postás kosaradot. Hany nap fog emuuni még ilyen varakozásban szerelmes asszonyok? Hany nap, hany het, hany hónap? Milyen erősek is vagytok ugy-e? Kadeq egyedülieben, minden tartalom nélkül muinak napjaitok. Mert ugye, ugye valljátok meg őszintén, ó a férfi, a szerető férj ad tartalmat életeteknek? Legyetek türelmesek, várjátok nyugodt kitartással és felemelt fővel muas-

sátok még nagylelkűségeket. Mert lemondani mindenről, ami a földi üdvösséget jelenti — ehhez nagylelkűség kell. Sőt még ennél is több! Salvos akaratérő! Ez a mi fegyverünk, ezzel legyőzünk mindazt az érzést, amely magányos óráinkban hatalmába ejt...

Ugy, ugy gyűlöltek csak körém...

Miért rázod a fejedet te szelmes haju szőke asszony? Talán nincs igazam? Olyan sápadt az arcod, olyan besezt a szemed és olyan fájdalmasan tekintsz reám, hogy megremezzenek. Nos szólj, mi fáj neked?

... Most már értelek kis szőke asszony. Hét hónapja vezetett oltárhoz az urad. Két hétig állt vele. Nemsokára egy harmadik kis élet pattan ki belőled... Félsz, remegsz, ha arra gondolsz, hogy nemsokára megszületik gyermeked és az urad még akkor sem lesz melletted. A fájdalom-fájdalmában nem lesz vigaszod és kínos vájadásodat még fokozni fogja az ő bizonytalan helyzete... Értelek kis szőke asszony!

Hát te bogárszemű, fekete asszony miért sírsz? Ugy, ugy, panaszkod ki magad. Neked ott van a pólás gyermeked. Eleven, négy hónapos kis baba. Fia. Mindig est óhajtott az urad. És hogy vártátok. Itt a kis emberke, szerelmek gyümölcse és az urad nem ismeri... Nos töröld le könnyeidet te szép fekete asszony, majd visszatér nemsokára fiacskának apja!

... Te szelid aron barna asszony, olyan sokat beszélt a te kék szemed... Jól ismerlek; forró imádatl szereted az uradat és másfél éves házassátelek alatt mindig-mindenütt együtt láttalak benneteket. Arcotok visszatükrözte az igazi boldogságot, a — megértést. Fájdalmas, hangos zokogással bucsuztál el tőle. Akkor öt hónapos pólás baba volt a fiacskád. Hét hónap nagy idő ilyen kis ember életében. Egy esztendő lett a fiad. Nevet, tapsol, gagyog és járni is fog rövidesen. Te reggeltől estig egy szóra tanítod őt, hogy „papa.” És mire visszajön az urad, kis fiad már maga fog eléje szaladni, de félni fog tőle — mert még nem ismeri azt a „bácsit”... No ne

légy oly érzékeny te szerelmes barna asszony, ne nézz reám oly fájdalomteli sóhajással. Majd visszajön az urad, csak várj, várj, várj...

Sokan vagytok, nagyon sokan vagytok hasonló sorban lévő szerelmes asszonyok. És én csak azt tanácsolhatom nektek, hogy erős kitartással, szilárd magatartással üzzétek el a szívvelket őrle érzékeny... edést és szolgáljon elégtételül az a magasabb felemelő tudat, hogy míg férjetelek ott a harc mezején, addig ti idehaza áldoztok a haza oltárára — nemes lemondásokkal...

(Sebestyéné Lia.)

NEMZETI SZÍNHÁZ

Péntek, 1915. évi március 12-én:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

Nebántsvirág.

Oparette 4 felvonásban.

Kézdetek este 1/8 órakor.

Felolva szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Március hó 15., 16. és 17-én:

Aranyhaju szfinksz

P. Márkus Emiliával.

* Az egész rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

PRO PATRIA.

Csermák Agoston és neje mint szülők a maguk, illetve özv. Csermák Agostné szül. Hoffmann Vilma hitvese, úgy gyermeke Gizike, mint testvérei Gizella férjezett Karsay Aladárné, Gábiella, Gontran, Margit és Elvira, valamint sógora Karsay Aladár ugyazintén az összes számos rokonság nevében is a családi vesztés legmélyebb fájdalomával, egy szersmind a haza iránti áldozat fölemelő tudatával jelentik, hogy a felejtetetlen és forrón szeretett jó gyermek, hőnszeretett férj, édes apa, vő, testvér, sógor rokon, jó barát és bajtárs

Csermák Agost

kir. s. mérnök, cs. és kir. erődítményi tartalékos hadnagy

folyó évi március hó 11-én délelőtt 9 órakor szép, reményteljes életének 27-ik és a boldog házasságának 3-ik évében a haza iránti kötelességének teljesítése közben szerzett betegség következtében rövid, de kínos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után a Mindenható nemes lelkét magához szőlította.

Drága halottunk földi maradványai folyó hó 18-án délután 8 órakor fognak az Andrássy-tér 19. sz. gyászaházból a római kath. szentegyház szertartásai szerint történt beszentelés után Arad szab. kir. város által felajánlott diszkrét helyen örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szentmise áldozat a boldogult lelki üdvéért f. hó 15-én d. e. 10 órakor fog a főtisztelendő Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Sokat szenvedett nemes lelke találjon az Urnál békét és irgalmat, édesítse meg örök álmát szívünk meleg szeretete!

Arad, 1915. március hó 11-én. 17

Varga Imre első temetésrendező intézete Arad, Andrássy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 738.

Csődtömegeladási hirdetemény.

Alulírott csődtömeggondnok az állandó csődválasztmány határozata folytán ezennel közhírré teszem, hogy vb. Simon Jánosné aradi közados csődtömegéhez tartozó és a csődleltár 1—309. tételei alatt 3391 kor. 64 fillér beszerzési árban és 878 kor. 8 fillér becsértékben felvett festékárak és a csődleltár 310—827. tételei alatt 550 kor. beszerzési árban és 112 kor. 50 fillér becsértékben felvett üzleti felszerelési tárgyak ajánlati árverésen eladtnak.

Felhívom a venni szándékozókot, hogy a fenti becsértéknek megfelelő 10 százaléknál bányapénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat 1915. évi március 20. napjának délelőtti 12 órájáig nálam adják be.

Az ingók közbejöttöm mellett bármikor megtekinthetők. Vevő köteles a vételárat és a vételár után a harmadfoku illetéket az eladás után 24 óra alatt kezeimhez készpénzben lefizetni és az ingókat ugyanazon időn belül átvinni és elszállítani.

A választmány a beérkezett ajánlatok felett 1915. évi március hó 20-án délután 4 órakor Dr. Mittler Izidor választmányi elnök ügyvédi irodájában Aradon tartandó ülésen fog határozni olyképp, hogy először szóbeli árverést tart s azután az írásbeli ajánlatokat bontja fel, fentartván magának a jogot a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, valamennyit visszautasítani s esetleg az ingókat más módon értékesíteni.

Ha a vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tenne, úgy bányapénzének elvesztésén felül a megvett ingók a vevő kárára és veszélyére fognak értékesítettetni.

Sem a tömeggondnok, sem a választmány nem vállal szavatosságot az eladásra hirdetett ingók minősége, mennyisége, értéke és ugyanazonosságáért.

Arad, 1915. március hó 10-én.

956

Dr. Hotorán Victor
Ügyvéd, tömeggondnok
Arad, Károlyi-utca 7. sz.

Kalmár József

villanyzerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Baktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűrő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

Szilfát

és

körisfát

hasáb-, vagy
tönkökben 920

veszünk.

Czeiler és Szathmáry

Válogatott nyirségi

burgonya,

rézgálic

eredeti hordókban.

Kapható: 932

Roth József

szállítónál Arad, Eötvös-u. 3. Telefon 63

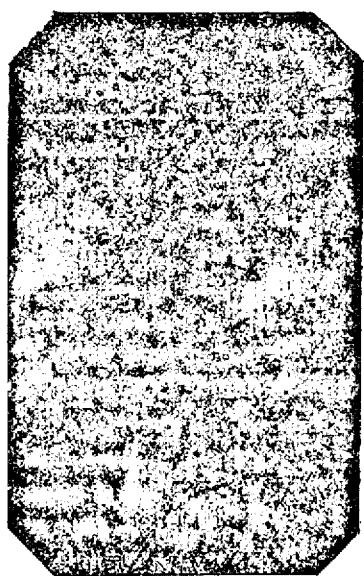
Költözködők
figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3861

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42 sz

Megérkeztek már a legújabb
női modell tagál és szalma kalapok

Villanyerőre berende-
zett női kalap

átvarrások

a legújabb modell után
csak 2 korona bármily-
en színezéssel együtt.

Minden vasárnap dél-
után este 8 óráig női
kalap kiállítás
az üzletben.

Uridivat kemény-, puha
és gyermek kalapok
nagy raktára. Panama-
kalapok vegyileg tisztí-
tása nálam eszközöltek.

—: Tisztelettel:

Bittenbinder Konrád Arad,

Deák Ferenc-utca 42. szám. (Fehér Kereszt-
tel szemben.) 749

Kivánatra vidékre mintákat választékul küldök

5483—1915.

Hirdetmény.

Az aradi cs. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnokság 994—1915. sz. megkeresése folytán közli, hogy a közös hadsereghez beosztott és 1915. évi március hó 15-én az aradi cs. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnoksághoz bevonni köte-

lezett B) alosztályú népfelkelők a Kiszén miklós köz égben levő tü-
zéraktanya melletti katonai barak-
okban tartoznak bemutatásuk va-
gett 1915. évi március hó 15-én
reggel 7 órakor jelentkezni.

Arad, 1915. március 8. án.

A városi tanács.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Magyar királyi államvasutak.

38499. F. IV. 1915. szám.

Arverési hirdetmény.

A kézbesíthető küldemények a vasúti üzletszabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teheráruraktáraiban, délelőtt 9 órakor a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladatni:

Állomáson	1915. március hó	22-én.
Arad	"	15-én.
Békéscsaba	"	22-én.
Brassó	"	28-án.
Budapest dunapart teher p. u.	"	18-án.
Budapest nyugati pályaudvar	"	28-án.
Debrecen	"	29-én.
Eszék	"	28-án.
Fiume	"	29-én.
Győr	"	26-án.
Kassa	"	24-én.
Kolozsvár	"	19-én.
Losonc	"	24-én.
Miskolc	"	17-én.
Nagyszombat	"	28-án.
Nagyvárad	"	22-én.
Pápa	"	29-én.
Pécs	"	26-án.
Pozsony	"	24-én.
Sátralja-Ujhely	"	18-án.
Szabadka	"	18-án.
Szatmárnémeti	"	15-én.
Szeged	"	17-én.
Szolnok	"	19-én.
Temesvár Józsefváros	"	16-án.
Ujvidék	"	19-én.
Zágráb	"	18-án.
Ópusztaszer	"	

Budapest, 1915. évi február hó.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Gépkenőolaj,
géphengerolaj,
motorhengerolaj,
tovotte-kenőcs,
gépszij stb. stb.

 azonnal kapható
Kovács Soma és Társánál
Arad, gépudvar.

926

4957—4996—1915.

Hirdetmény.

Az Arad város területén tapasztalható bizonytalanságnak elosz-
latása végett a mai nappal kezdődő érvényű az árak legma-
gasabb árát a következőkben állapítjuk meg:

1. Tészta-liszt 100% búzából	67.— korona
2. Főző-liszt 70% buza, 30% árpából	57.40
3. Kenyé-liszt:	
a) 50% buza, 50% árpából	45.57
b) 50% buza, 50% tengeriből	41.48
c) 50% buza, 25% árpa és 25% tengeriből	48.52
d) 50% rozs és 50% árpából	48.74
e) 50% rozs és 50% tengeriből	39.65
f) sima őrlésű 50% buza és 50% árpából	46.49
g) sima őrlésű 50% buza és 50% tengeriből	42.40
4. Tiszta 100% rozsliszt	48.80
5. Tiszta 100% árpaliszt	44.18
6. Tiszta 100% tengeri liszt	48.50

Arad, 1915. március hó 9.

A városi tanács.

**Jó anyák, gondos
szülők** legjobban cselekednek, ha gyermekeik
nek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.
Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját
vagy bajuszt a legszebb állandó
Hajfestő fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni,
a „Melogen”. Ara 2 korona

**Sápkóros leányok,
vérszegény asszonyok,**
páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör.

171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő
szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános
gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő Depillor. E kitűnő, a maga nemében párat-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélküli
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap- **Hajós Arpád** gyógyszer-
hatók a készítőnél **Arad, Andrassy-tér 22. sz.**

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jellege alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megtudni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

ALKALMAZÁST NYER.

Német kisasszonyt
sürgősen keresek. Cím a kiadóhivatalban. 995

Irodai
teendőkhöz gyakorolt, gyors- és gépirásban jártas kisasszony azonnali, illetve f. hó 15-iki belépésre helybéli részvénytársaságnál alkalmazást nyer. Ajánlatok „Társas” jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők. 990

Correpetitort
keresek gimnásista mellé a déli előtti órákra. Ajánlatok „Correpetitor” címen a kiadóhivatalba intézendők.

ALKALMAZÁST KERES.

Mozdonyvezető
ajánlkozik bármely nemű gőzmozdony gépekhez. Cím a kiadóhivatalban. 987

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó
Andrássy-tér 25. sz. alatt (Neuman palota) egy II. emeleti 3 szobás utcai lakás. Bővebbet Neuman Testvérek Irodájában. 948

2 szobás
udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Kiadó
Andrássy-tér 25. sz. alatt (Neuman palota) egy I. emeleti 3 szobás utcai lakás. Bővebbet Neuman Testvérek Irodájában. 944

Elegánsan
butorozott szoba előszobával kiadó: Asztalos Sándor-u. 1. sz., I. emelet. 940

Magánháza
kertes udvarral, egy utcai- és egy udvari szobából álló lakás kiadó: Szt.-Péter-tér 6. szám. 988

Kiadó
Asztalos S.-u. 2—3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, azonnalra, vagy 1915. május 1-re. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Csinos
kivitelű jökarban levő szánkó eladó. Cím a kiadóhivatalban. 955

Nemesfűz
dugványok, málna, ribizke, pöszméték, tövek és bokrok, díszcserjék és fák, rózsák, gyümölcsfák, utcai sorfák és mindenféle falkolai termékek jutányos áron beszereshetők: szatmári Szabó István falkolájából Pankota. Árjegyzék ingyen. 807

Gyökerező riparia
1—2 éves, pótlásra igen alkalmas, eladó Hámsy gazdaságnál, Deák Ferenc-u. 8. 929

Elegáns,
használt irodai bútorkészítést megvételre keresek. Ajánlatokat „Jutányos” jellege alatt a kiadóhivatalba továbbít. 986

Papírszalvéta
1000 db. 5 koronásért kapható Pichler Sándor papírkészkeskedésben, Szabadság-tér. 781

Ajánlunk

ősmert, kiváló minőségű, magas hőfoku és tűztartó

légszesz-kokszot

az aradi légszeszgyár terméke darabos- és dió- osztályozásban tetezés szerinti mennyiségben házhoz szállítva 991

és teljes waggonrakományokban bármely vasut állomásra a legolcsóbb gyári áron

Kneffel Károly és Fia

szén- és koksz-nagykereskedése Aradon. Városi és megyei telefon 139.

8786—1915. kh. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter 5555—VI—2—1914. illetve 16000—1915—VI—2. szám alatt kiadott és az érdeklődők által hivatalos órák alatt hivatalomnál megtekinthető körrendelet, és utmutatások alapján meghagyom a mező és kert gazdasággal bíró lakosoknak, cserébogár, lisztos répa farkó, nagy hamvas vécselel bogár, és netán mutatkozó mánakról sáskát alaposan irtás. Ezen rovarok azoknak tojásai lepkái és fészkei irtása addig folytatandó, míg teljesen ki nem pusztítottak.

Figyelemztetem az érdekelteket, hogy aki a fentebb elősorolt irtásokat f. év március hó végéig elmulasztja, úgy az irtás annak költségére minden továbbiértéssel nélkül hatóságilag lesz folytatva téve és ezenkívül az 1894. évi XII. t.-c. 95 §. alapján 5 nap elzárásra átváltoztatható 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesz büntetve.

Arad, 1915. március hó 6.

Green Nándor s. k.
főkapitány.

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

A városi mérnöki hivatalban ki próbált

kettős fűtőkályhák és kettős füstcsövekkel érhető el.

Megállapítottam ugyanis, hogy ezen kályhák és füstcsövek használatánál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent a.

Kettős füstcsövek állandóan rak-táron vannak és igen olcsók. — 2. sz. (kis szobára) 6 korona. 8. sz. 8 korona. 6. sz. 20 korona. Egyedül 1121

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyú készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönig Ottó unak, Arad. A kettős „Patent” füstcső igen jó, mert kevés fával sok meleget ad Mindenkinek ajánlhatom. Tisztelettel Kőkönyes Gyula.

Az ujonnan életbe lépett polgári perrendtartás foly-tán szükséges

ügyvédi és bírósági nyomtatványok

kaphatók az Aradi Nyomda Részvénytársaság nyomdájában,

József főherceg-ut 22. szám.

(Bejárat a Kossuth-szoborral szemben.)

Horgony-Liniment. Capitel compo.
A Morgony-Pala-Expeller pótléka.
Fajlagosan beállított hőmérséklet, érzékenységi áll.
Üvegjez. kor. — 30, 40, 20

Horgony-vas-albuminát-festvény.
Fajlagosan beállított hőmérséklet, érzékenységi áll.
Üvegjez. kor. 1.40

Kapható a legújabb gyógyszerárban vagy közvetlenül beszeresítve.
Dr. Blahar „Az arany orvoslás”, című, gyógyszerárban, 1. kötet.
Gyógyászati és sebészeti.

Rézgálicot

szőlőbirtokosoknak még néhány hordóval

eladhatók.

Megkereséseket „Rézgálic 5” 950 a kiadóba kérek.

168—1915.

Hirdetmény.

A Magyar Királyi Belügyminiszter ur 6540—1915. évi. számú rendelete alapján felhívom a város területén tartózkodó mindazon magyar, vagy osztrák menekültet, kik Amerikából rendszeresen kapnak pénzküldeményeket, hogy a rendőrfőkapitányi hivatalban saját érdekükben mielőbb jelentkezzenek annak bejelentése céljából, hogy kitől, vagy kiktől kapnak pénzküldeményeket.

Ugyanis a pénzküldemények a m. kir. postatakarékpénztár útján csak az esetben lesznek a jövőben kézbesítve, ha a címzettek személyazonosságát hivatalom igazolja.

Arad, 1915. március 9.

Green Nándor
főkapitány.

145—1915. évi. sz.

Hirdetmény.

A magyar királyi Belügyminiszterium 21887—1915. számú rendelete alapján ezennel közhírré teszem, hogy a cs. és kir. 8-ik hadsereg parancsnokság a területén harcovonalban levő katonák és katonai személyek látogatását betiltotta.

Figyelemztetek mindenkit, hogy a fentnevezett parancsnokság területére ily célból utra ne keljenek, még akkor sem, ha utazási igazolvánnyal bírnak, mert ha utazásuk megakadályozva lesz a maguknak hiába való kiadást okoznak.

Arad, 1915. február 27.

Green Nándor,
főkapitány.